

paárurain-kwasai

Ísu kwíyómpa'a irówana Yóni kaumbo-kwáái aiyayaan-umai-iyá'iyó. miráumai-ima maisuwéna maarán-áimbá agaimakáíye. agaimarónka'a Ísuna aampa'ó kwégun-kwaasiyavesa aká'áamba simái sáwí'a umátinkaraawe. Ísuntavai ísámai asiramái mégwae séna maanáimbá agaimakáíye. Ísu Káráisitina mayáiyávái Áánútu kwená namuro-kwáásinté Sáátáanigonte usátaaitena kwená kwaási kwembó ímo auwésamo kwenarááimo kwégwaraan-kwaasi kawe'á umátinkaniye. Yóni mirán-áimbá agaimakáíye.

¹ Áánútu Ísu Káráisitintavena séna sáwíyanka'a paárinin-tantaa'a isáígwáe sé'a kesí kwayó-kwáási simátimiyo súwana Ísu Káráisiti kwíyómpaken-kwayo'na'a ai'marówana kuména Ísu Káráisitina kwayó-kwáásígó áwí'a Yónimba kusimámakaiye. ² Yóni Áánútuna áséi-kwasaiwara Ísu Káráisiti mináíntávéna siráin-ainkwara amápa-tantaa'a awánarainkwara'a kwésimatimena maanáúvávímbá agaimakáíye. ³ paárinin-tantaa'a sáwíyanka'a paárinimba póna Áánútu maanáúvávínkén-áimbó táámpamai awánanaaon-kwaasiye maanáimbó isésamo taagwiyavíyan-kwaasiye kawe'á umátinkainana tirunkó kawe'á íníye.

⁴ kemá Yóni maanáúvái má agayáúmpo Ésiyaa-marava'a avakaeté-naopa'a Ísóigona

kwaási máyáawai ísáaro. Áánútu aiva'á ména ívékwará'a ména aasiyaasí maí'mai'a íníwai úwoi kwétuwa'naa-ena paru umátinkaina'a máéro. Áánútun-amanko avakaeté-asirayamba tokáiwai Áánútumo kwégawaain-ayampa'a ména úwoi kwétuwa'naa-ena paru umátinkaina'a máéro. ⁵ Ísu Káráísiti Áánútun-aaí arupí umái simátímíwaima úwoi kwétuwa'naa-ena paru umátinkaina'a máéro. kwemá aiva'á pukáimpinkemba usásinkaiwai marapá-káwáá-kwáásirá'á kwégarakwiyiye. Ísu Káráísiti kentáásí imáyáa éna kentááyávéna puwéna kentáásí sáwí-imayaa kwéayusinkaiye. ⁶ kawáái'a umásinkaisata Ísu avowámá Áánútuna mayáiyá kwémayaundayaawe. kwená ó'oran-aimba kwaíkwei'a isaná kentáará'á kawáá úmae iyíniye. árrair-aimba-iyé.

⁷ maísáaro. Ísu ainámpímbá kumínasa amápa-kwaasi tuvúkáan-kwaasigwara'a awánáiyana aaivimbó maitinkáníntavai tirunkó sáwí'a ínana umbaí táníye. miráumai paárinimba mindá árrair-aimba-iyé.

⁸ Ísóigo Áánútu séna amápa-tantaakona ááimba pó'a naaémbo amápa-tantaa'o ánásaindara'a kemá úwoi ménaumne. aiva'á mé'a ívékwará'a mé'a maí'mai'a ónaumne. amápar-asirayankwarawaima úne siráíye.

Yóni Káráísitimba awánarain-kwasai.

⁹ kemá Yóni kentuwaámá úne. keinárawate kesé Ísumpa'a tarúmai mé'a keinárawate Áánútu kwégawaai'a kesé mé'a keinárawate

umbai-yántáápímbá kesé asiramái mé'a kwéamu'maraundayaawe. Áánútun-
 aai simátíme'a Ísu siráin-ainkwar'a
 simátimundarakemba áwáá'a kwésiyesa táto'mai
 sí'maesa nonavuvumpa'-márává'á áwí'a
 Pá'móso-marava'a másínkówa'a máyaawanana
 10 sontaará'á Áánútun-amanko kempímbá
 anómba umásinkowa'a Áánútuna imáyáawe
 su'mai ówánana kesínaaempakemba avekáámbá
 aagó uwírenkaamba anónka'a 11 séna awánenda-
 yantaa'a aúvái-kwandaavimba agaimaré
 túwénasa Ísóigona kwaási avakaeté-naopa'a
 máyáawai ísáaro. mindáo-kwi'a Évésasi-
 naore Séménaa-naore Pégámamu-naore
 Táyatairaa-naore Sátisi-naore Vírátéoviyaa-naore
 Árétísiyaa-naore miráumai-naoken-kwaasi
 ísáaro siráiyé.

12 súwa'a nááwa kwésiyo sé'a kwántámai
 awánaawanda avakaeté-omba óntanko áwí'a
 kóri-ontamba úmakaampimba minómbá
 kúra'makowa'a awánaawanda 13 minónkóná
 avumpimbá moóráwai kwaásiraamba ména
 ayáátáár-ampanta uréna áintaara'a terávu-
 amuranda uréna 14 a'nónkwára a'nóntáugwara'a
 kwayání'a kwégowana sугáyáagaya kwéuwana
 ména aúranko iraráámbá kwégowana
 15 aísamaima óntambo agaimakáawanamo
 kasúvintemba aísamaigo miraráámbá kwéuwana
 aagómá nosiyarákénkáámbá anónka'a kwésena
 16 ayáánúrapa'a avakaeté-o'a toréna óipinkemba
 taánasatama évarevar-ayaira'a áwááima
 kwáyowana óikakemba aaváúmó usénamo iní'a

uráiyé.

¹⁷ úwa'a awáné'a ávááraumai sáá'a kówa'a kwenáísamaivimba kumbé'a tavaravá kwéowanana ayáánúrapaken-ayaandei sine'á tátorena séna íma áá'a kaíno. aivaré naaéne miwáná ááimba kemá úne. ¹⁸ pukáundavinkemba usásine'a aasiyaasí maí'mai'a úndawai súvamai máyaundawai úne. púwón-ayamapa'a kwaási timanká'á kwégarakwiyundawai úne. ¹⁹ miráumai awánenda-yantaa'a aúváivimba agayaaó. ívé'o kwáyáin-tantaakwara naaémbo paárininkwara'a aúváivimba agayaaó. ²⁰ siyáánúrapa'a avakaeté-o'a toré'a avakaeté-ombo kúratoraunda awánáanda mintántáákóná ááimba íma paáruraindara'a simáménda isaaó. minávákáété-omba Ísóigona kwaási minávákáété-naopa'a máyáawai owaná minávákáété-o'a Ísóigona kwaásira'a kárákwiraawain-owe Ísu simásímakaiye.

2

mináímbá Évésasi-naopa'a simátímakain-kwasai.

¹ Ísu simásímatuwena séna Évésasi-naopa'a Ísóigona kwaásira'a kárákwiraindawaimba maanáímbá agaimái túwénana awánáino. avakaeté-o'a siyáánúrapa'a toré'a avakaété-onkona avumpimbá kwénaundawai maanáímbá simámumpo Évésasi-naopa'a Ísóigona kwaásira'a kárákwiraindawaimba simámiyo. ² mirá úndawai pó'a kemó kwéomba á'a tuwánaraumne. íma ivátúwáamba tiyáántámba asiramáimo

máyáamba tuwánaraumne. sáwí'o umáímo máyáan-kwaasiti mayáiyáváímó ímo tirááímo taimbá tuwánaraumne. évakarawai kampa'á sésa Áánútuna aantá-kwaasiya úne kwéseмба keinárawa'a miwí táái isé'a miwítí mayái awáné'a miwíyávé'a kampa'á kwésewemo sembá tuwánaraumne. ³ kesí kwaási onkákémbá umbai-yántáá'á tímémба kembá íma siyuwé'a kentávé'a ísámai asiramái máyáamba tuwánaraumne.

⁴ mirán-káwé'á umái máyáamba tuwánáúndanivo moóra-yantaari'o kwéontave'a íma aamoí kwéumatinkaumne. aiva'á kentávé'a ávááraumai imáyáa uráambanivo tuwé'a ívé'a íma mirá kwéovo ⁵ aiva'ó kawé'ó umáímo maémáéwaina ááimba imáyáa oró. ívé'a íma miraráámbá umái maé'a tuwé'a aiva'ó kawé'ó uráantemba miráumai máéro. ímo mirámó é'o kesópa'o tíya'o é'a kentópa'a kwé'a kentí oómbá maisúwáana'a úwoi-kwaasiraamba umái ménaaowe. ⁶ ánivo Níkórásí-kwaasiti mayáiyávé'a tíyámba umátínkáawa'a kegwára'á síyámba kwéumatinkauna'a mindáyave'a kawé'á kwéowe.

⁷ ísáawai pó'a Áánútun-amanko Ísóigona kwaási amápa'a kwésimatimin-aimba ísámai kawé'á oró. aaí senasá sáwí-yantaakomba kwéusayaaítawai Áánútuna kawer-áyámpá'á kwáyáin-taeramba nésa maí'mai'a ónááowe. mináímbá aúváívimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

mináímbá Séménaa-naopa'a simátímakain-kwasai.

⁸ Ísu simásímatuwena séna Séménaa-naopa'a Ísóigona kwaásira'a kárákwiraindawaimba

maanáimbá agaimái túwénana awánáino. aivaré naaéne miwáná áaimba é'a pukáundavinkemba usásine'a súvamaimo máyaundawai maanáimbá simámumpo simámiyo. ⁹ umbai-yántáá'á tíméwa'a úwoisan-kwaasiraan-umai máyáamba tuwánaraumne. úwoisan-kwaasiraan-umai máyáambanivo Áánútunopakemba sáwíva-tantaa'a mairáawe. évakarawai kampa'á sésa Yútaa-kwaasiya úne sembánivo Sáátáánigo aráái kwarésa simái sáwí'a kwéumatinkaamba tuwánaraumne. ¹⁰ tí'a índai'a umátinkanaaomba íma táá'a kaino. maanáimbá ísáaro. Sáátáánigo imáyáa tímínasa keinárawa'a tísaa umai isánée sésa tayáto'mai tí'maesa ándáva'a mátinkesa siyáánkaira'a sáwí'a umátinkanaaowe. kentávé'a asiramái méwasa évakarawai tínkamonasaya puwígwáe sénááombanivo kentávé'a asiramái méwa'a imáyáa tíména'a kwiyómpa'a maí'mai'a ónááomba mindá kentí kawe'-méyámbán-iyé.

¹¹ ísáawai pó'a Áánútun-amanko Ísóigona kwaási amápa'a kwésimatimin-aimba ísámai kawe'á oró. sáwí-yantaakomba kwéusayaaitaawai sáwí-marupa'o iramó kama-kama kwéipa'a íma mai'mai'a ónááowe. mináimbá aúvávimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

mináimbá Pégámamu-naopa'a simátímakain-kwasai.

¹² Ísu simásímatuwena séna Pégámamu-naopa'a Ísóigona kwaásira'a kárákwiraindawaimba maanáimbá agaimái túwénana awánáino. sóipinkemba taánasatama évareva'a áwááima

kwáyáiwai maanáimbá simámumpo simámiyo.
¹³ kemó máyáapa'a á'a tuwánaraumne. Sáátáánigo kwégawaaipa'a máyáambanivo kentáv'é'a imáyáa é'a arupí umái máyáamba tuwánaraumne. ááéma moóráwai áwí'a Ántípása kentí naaópa'a Sáátáánigo máyáipa'a ména kesáái arupí umái simátíma'maena iyúwasa tuvúwúwana puwú-kanaavimba íma kembá siyúwáamba kesé aráápamai máyáawe. ¹⁴ mirán-káwé'á umái máyáamba tuwánáúndanivo kaumbo-káé-tantaa'o tokáantave'a íma aamoí kwéumatinkaumne. naaóvá'ó moóráwai áwí'a Péramu sáwí'o uróntemba keinárawapinkemba évakarawai mirá kwéowe. Péramuma moóráwai áwí'o Pérekumba agaráárankowana kwemá Ísareri-kwaasi sáwí-ampa'a agaráátinkowasa kampar-ísóígónká'á póíma tuvúkésa toóni'a umái kwénesa á'owa a'owa awainínkóe awaikóe umóyání'a uráawe. keinárawapinkemba évakarawai mirá-sáwí-ámbá kwéagaraatinkaawe. ¹⁵ miráumai keinárawapinkemba évakarawai Níkórasi-kwaasiti sáwí-amba kwéagaraatinkaawe. ¹⁶ mindáyave'a misáwí-ámpá'á tuwé'a kesópa'a teró. ímo mirámó íya'o é'a sáwíyanka'a kentópa'a kumé'a taanasataneimo káráantemba sóipinkentanasatanei minkwáásí karánaumne.

¹⁷ ísáawai pó'a Áánútun-amanko Ísóigona kwaási amápa'a kwésimatimin-aimba ísámai kawé'á oró. sáwí-yantaakomba kwéusayaaitaawaima kwíyómpaken-tomba tímé'a kwayán-óntámbá minóntánká'á aúná-kwi'a agaimakáin-ontamba tíménaumne. mayánááowaiye su'mai mináwí'á awánanaaowe.

mináímbá aúváivimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

mináímbá Táyátairaa-naopa'a simátímakain-kwasai.

¹⁸ Ísu simásímatuwena séna Táyátairaa-naopa'a Ísóigona kwaásira'a kárákwiraindawaimba maanáímbá agaimái túwénana awánáino. Áánútu ááninko súranko iraráámbá kwégaisana sísamaima óntambo agaimakáawanamo kasúvintemba sísamaigo miraráámbá uráisa'a maanáímbá simámumpo simámiyo. ¹⁹ kemó kwéomba á'a tuwánaraumne. kentáv'e'a imáyáa é'a kesé aráápamai mé'a á'owi kwétuwa'naa-e'a íma kembá siyuwé'a asiramái máyáamba tuwánaraumne. ívé'o kwémayaam-bayaigo aiva'ó mairáam-bayaigomba usáyaaitaimba tuwánaraumne. ²⁰ ánivo moórá-yantaari'o kwéontave'a íma aamoí kwéumatinkaumne. naaóvá'á moórá-ininko áwí'a Yésépeo sáwí'o uróntemba keinárawapinkemba moórá-ininko kampa'á séna Áánútun-aaí simátimundawai úne simbá íma tínaaemba kwéumamewana kesí kwayó-kwáásí sáwí-amba kwéagaraatinkena tí'maena kwégwisasa kampar-ísóígónká'á póima tuvúkésa toóni'a kwéumandesa á'owa a'owa awainínkóe awaikóe umóyání'a kwéowa'a íma simái aambá áúnkaawe. ²¹ minínínkómbá simáme'a tuwániya sé'a amu'makáunana íma tuwéna úwoi tokáíye. ²² mindáyave'a sé'a kwenkwará kwesé sáwí'o kwéowaigwara'a anómba tí'a índai'a umátinkanaumne kwésune. sáwí'o kwéombo ímo tuwésamo kesópa'o tíya'o é'a

súndai'a umátinkanaumne. ²³ kwenáráá'maa'o tínkamonasamo puwíyasa Ísóigona kwaási amápa'-mapa'o máyáawai mináímbá isésa kentávésa sésa kwaási sirumpiné imáyáawe suwánaraiwaiya póna kawe'ó ondawáiyá kawe'-méyámbá siménaya sáwí'o íyawai sáwí-meyamba timíníye sénááowe. ²⁴ keinárawa'a Táyátairaa-naopaken-kwaasivinkemba Yésépeon-aaí íma taagwiyavé'a Sáátáánigo aúpár-áímbá íma taagwiyavíyawai íma moórá-umbai-yantaa'a timénaumne. ²⁵ Áánútuna árair-aimba tírumpimbá tátoke'a kumónaunda simu'maráaro.

²⁶ sáwí-yantaakomba kwéusayaaitesa kúmóndara'a simátímakaundantembo íyawaiyave'a sé'a marapá-kwáásirá'á kawáá oro. ²⁷ kesivo kentávéna séna kwaásira'a kawáá uwo siráintemba marapá-kwáásirá'á kawáá oro sénaumne. asirayán-tántáá'néimó saweimó tuvántuwaawanamo sáwívari'o íntembá mirámó ésa asiramái kawáá urésa tínkamonaanowe. ²⁸ minkwáásí sáwí-yantaakomba kwéusayaaitaawaima moórá-o'a timénaumne. aaváúmá usaráisana kwáyáin-o'a timénaumne Ísu siráimba mináímbá kwesávái siráíye. ²⁹ Ísu simásímatuwena séna ísáawai pó'a Áánútun-amanko Ísóigona kwaási amápa'a kwésimatimin-aimba ísámai kawe'á oró. mináímbá auvéivimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

3

mináímbá Sátisi-naopa'a simátímakain-kwasai.

1 Ísu simásímatuwena séna Sátisi-naopa'a Ísóigona kwaásira'a kárákwiraindawaimba maanáimbá agaimái túwénana awánáino. Áánútun-amamba avakaeté-asirayan-amamba toré'a avakaeté-o'a tokáundawai maanáimbá simámumpo simámiyo. mirá úndawai pó'a kemó kwéomba á'a tuwánaraumne. keinárawatavesa sésa Áánútuna kwaásiman-owe sembánivo máyáawaina ááimba tuwánaraumne. Áánútun-
 aai tóikakene su'mai kwése'a máyáawaina ááimba Áánútuna némpa'a máyáavo ² kentúra'a kárákwiyoro. Áánútun-
 aai tuwáúnavo sé'a tátó'mai kawé'á oró. Áánútu aúranka'a kentí mayái íma arupí-mayain-ivo kentúra'a kárákwiyoro. ³ Áánútun-
 aai ísámai tátokaan-aimba imáyáa é'a kesópa'a té'a mináimbá kwétaagwiyave'a máéro. ímo mirámó íya'o é'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumpo umóyán-
 kwáásímó tembó ímo ísaraawasamo tentenkáán-umai íma ísarenka'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumne.

⁴ ánivo keinárawa'a Sátisi-naopaken-
 kwaasivinkemba évakarawai íma sáwí'a umái mé'a kawé'ó umáimo máyáan-kwaasi kwayán-únánkwátóiraamba umái máyáamba pó'a kesé ménaaowe. ⁵ sáwí-yantaakomba usáyaaitariyawai miráumai kwayán-únánkwátói úmaresa ménaaowe. Áánútu aúrankare kwiyómpaken-kwayo'narawa túrankare miwí túwí'a té'a kesí kwaásiye sé'a miwí túwí'a íma tawígáúvaranaumne. aúnái'a umái maí'mai'a ónááon-kwaasi túwí'a agaimakáin-auvai-
 kwandaavinkemba íma tawígáúvaranaumne.

⁶ Ísáawai pó'a Áánútun-amanko Ísóigona kwaási amápa'a kwésimatimin-aimba ísámai kawé'á oró. mináímbá aúváivimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

mináímbá Vírátéoviyaa-naopa'a simátímakain-kwasai.

⁷ Ísu simásímatuwena séna Vírátéoviyaa-naopa'a Ísóigona kwaásira'a kárákwiraindawaimba maanáímbá agaimái túwénana awánáino. ó'oran-kwaasi é'a árarairaine su'mai kwésundawai úne. Tévítimo kárákwironteni'a umái kárákwiyé'a ontarákénkír'á kárákwiraunda pó'a usáveraaromo sendakwáásímó ésa usáveranaaowe. íma usáveraaromo sendawáímó ésa íma usáveranaaowa'a maanáímbá simámumpo simámiyo. ⁸ mirá úndawai pó'a kemó kwéomba á'a tuwánaraumne. ísáaro. aambá kwitinkáúnda pósa íma aambá ítátinkanaaowe. sáwíyan-asirayamba mairé'a máyáambanivo kesáái íma tuwé'a taagwiyavé'a kwaási túranka'a Ísuna kwaási úne sembá tuwánaraumne. ⁹ évakarawai kampa'á sésa Yútaa-kwaasiya úne sembánivo Sáátáánigo aráái kwégwaraawai imáyáa tíménasa kentópa'a tésa kívarisa keinárawatavesa sésa Ísu arumbá tímakaiwaiman-owe sénááowe. ¹⁰ kemá sé'a asiramái mé'a simu'maráaro siráunda pó'a miráumai méraawe. amápa'-marava'a máyáan-kwaasiva'a umbai-yántáá'á téna sáwí'a umátinkanimba asiramái mé'a simu'maráantave'a kemá kárákwiyonaumne. ¹¹ sáwíyanka'a kumónaunda pó'a kesí imáyáa tavisimái sáwí'a umásinkaiyata kawé'-mékámámbá

íma mayánaumpo sé'a kesáái tirumpimbá tático'mai kawe'á oró.

¹² naamayáambo naambó ésamo áyáántemba sáwí-yantaakomba kwéusayaaitaawai kesivo Áánútuna mono'-náúmpá'á naamayáánkaamba aitínkáánasa aasiyaasí mai'mai'a ónááowe. sáwí-yantaakomba kwéusayaaitaawai tine'á Áánútu áwí'a agaé'a kesúwí'a aúná-kwi'a agaé'a Áánútuna naaór-awi'a agaé'a ónaumne. mindáo'a Yérúsaremu-naopakaaandao'a imbánivo aúná-nao'a kwiyómpakemba Áánútumpakemba kumínín-dao-kwi'a tine'á agayánaumne. ¹³ Ísáawai pó'a Áánútun-amanko Ísóigona kwaási amápa'a kwésimatimin-aimba ísámai kawe'á oró. mináímbá aúváívimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

mináímbá Áréótísiyaa-naopa'a simátímakain-kwasai.

¹⁴ Ísu simásímatuwena séna Áréótísiyaa-naopa'a Ísóigona kwaásira'a kárákwiraindawaimba maanáímbá agaimái túwénana awánáino. árair-ainkona ááimba kemá é'a Áánútun-aai arupí umái simátime'a Áánútu tarórrurain-tantaakona ááimba úndawai maanáímbá simámune. ¹⁵ mirá úndawai pó'a kemó kwéomba á'a tuwánaraumne. kesáái íma siyúwáambanivo tirumpimbá íma asiramái tátokaawe. kesááimo tínaaembo umásiyuwaankakai mirán-kwáásímá é'a ombá kanaán-iye súsono. kesááimo tirumpimbó asiramáimo tátokaankakai mirán-kwáásímá é'a ombá kawe'án-iye súsono. ¹⁶ kesáái

íma siyuwé'a kítoka'a tátokaavo íma anónka'a tátokaamba pó'a kesópakemba ti'maránaumne. ¹⁷ keinárawa'a kampa'á sé'a kawé'á umái mé'a íma moórá-yantaa'a aáváán-tukáumne kwésembanivo kesúranka'a sáwí'a umái mé'a óísaniyaain-kwaasiraamba é'a unáánkwátóiyaaain-kwaasiraamba é'a túramba kavíkain-kwaasiraamba mé'a íma awánamai kawer-owaná sirumbá kwéiye. ¹⁸ kawer-áimbá simátíménda ísáaro. kesópa'a té'a kesópakentantaa'a mayánaáontave'a moórá-ontanko áwí'a kóri agaimáimo kawé'ó úmakaan-ontamba meéyáambaranaaowe. unáánkwátóiyaaain-kwaasi tigaeráámbá kwéiye sé'a kesópakemba kwayán-únánkwátói meéyáambaranaaowe. túramba awánamai kawer-ónááontave'a kesópakemba túrankona masawémba meéyáambaranaaowe. ¹⁹ kesirumbá timúnda-kwaasi kesáái kawé'á umái isáígwáe sé'a asémbai kwéarupi-umatinkanaumne. mindáyave'a sáwí-imayaa tuwé'a kesópa'a teró. ²⁰ maísáaro. keinárawate ménae sé'a kwétaae'a timu'maré'a máyaumne. kesimósámba isé'a ontá tisinké'a iyuwó síyawai kemá kesé mé'a toómbá naana'á kesé mé'a toómbá nánááowe. ²¹ sáwí-yantaakomba kwéusayaaitaiyawaiyave'a sé'a kesé kwaásira'a kawáá ónááowe sénaumne. sáwí-yantaakomba usáyaaitare'a kesivowé kwaásira'a kawáá úyantemba kwéusayaaitaiyawai kesé kawáá ónááowe. ²² ísáawai pó'a Áánútun-amanko Ísóigona kwaási amápa'a kwésimatimin-aimba ísámai kawé'á oró. mináimbá aúváívimba agaimái simátimiyo avakaeté-onkona avumpimbá

máyowai mináímbá simásímakaiye.

4

Áánútu áwí'a mósá makáan-kwasai.

¹ Ísu simásímatuwowa'a awánaawanda kwíyómpa'a ontá tigurówana aiva'ó uwírenkaambo anónka'o súwai simásimena séna kemá máyaundava'a íyína'a aáno paárinin-tantaa'a agaráárankanaumne.

² avekáámbá Áánútun-amanko kempímbá anómba umásinkowa'a awánaawanda kwíyómpa'a kawááin-avama kwáyowana minká'á moóráwai máyowa'a awánaawanda ³ anekémbá sama kwégowana taayáná-kwisiyani'a kwéuwana naaerírí'a kwéuwana minávárá'á osámbá taayáná-kwisiyani'a umái úkúraa'namankowana kawááiwai máín-ayampa'a avumpimbá kwáyowasa ⁴ moórá-kwaai aiyayaan-umai éiyain-kwaasi kawááuwaiti avamá úkúmarena kwáyowasa minká'á moórá-kwaai aiyayaan-umai éiyain-kwaasi anón-kwaasi mésa kwayán-únánkwátói úmaresa mésa anón-kwaasiti kánumo'a óntanko áwí'a kórinei úmakaan-kanumo'a ti'nómpímbá umásokaawe.

⁵ avumpimbó kawááin-avarakemba tawáomba úwana kwíyónaai kwésuwana awairái kwésuwana mináváóná aúrampa'a avakaeté-omba kwégena minómbá Áánútun-amanko avakaeté-asirayan-amankoman-iyé. ⁶ kawááin-avaona aúranka'a nonkwaaúmbá ságayan-domba kwáyowasa éiyain-awampa'a éiyaimba túvamaimo máyówai mésa tínaaempare túrampare sáwíva-turamba

kwáyówai mésa ⁷ moóráwai amápar-asirayamba usáyaaitarowai anón-iyankaani'a umái máyowana moóráwai purumakankáání'a umái Áánútuntavai ísámai kwétuvu'mai nówai máyowana moóráwai kwaási óikaani'a umái máyowana moóráwai anón-evontaankaani'a umái ayóísántámbá kwétena máyowana ⁸ minéiyáímbá túvamai máyówai ava'moraé-ayoima kwáyowana amápa-turare ayóí-ándámparé túramba kwáyowasa aasiyaási aaváyaavimba enónka'a no'wáámba maarán-ímá símae kwéiyesa sésa

Ísóigo Áánútu amápar-asirayankwarawai ó'oran-kawe'a umái máyáíye. aiva'á ména ívékwará'a ména maí'mai'a íníye kwésesa mínímá símaesa iráawe. ⁹ minéiyáímbó túvamaimo máyówai kawááin-avara'a ména aasiyaási maí'mai'a íníwaimba áwí'a mósá marésa súwi sésa ó'oran-aaimban-iyé kwésumba ¹⁰ moórá-kwai aiyayaan-umai éiyain-kwaasi anón-kwaasi kawááin-avara'a ména aasiyaási maí'mai'a íníwai aísamaivimba kívairesá áwí'a mósá marésa anóndakoman-iyé sésa ti'nónkákéntántáá'á akwáímai aísamaivimba marésa ¹¹ maarán-ímá sésa

kentáásí Ísóigo Áánútu kawenár-úramba éma amápa-tantaa'a taróruraane. imáyáa éma amápa-tantaa'a taróruraandayaveta kesáá máyaunanaya amápa-tantaakwara'a kwáyáíye. mindáyaveta enáwí'a mósá kwémareta séta kwaási ená ó'oran-aaimba awánáiyama asirayánkwárá'á méniyone kwésune

kwésesa mínímá siráawe.

5

tavú úmakaan-kwandaaignona kwaasái.

¹ mirá suwa'á awánaawanda kawááin-avara'a máyowai ayáánúrapa'a tavú úmakaan-kwandaaima évarevar-ayampa'a aúváí kwáyon-kwandaaima tokéna íma awánaigwae séna avakaeté-sanomba minkwándááír'á tásuwena tokówa'a ² kwíyómpaken-kwayo'na'a asir-ayáwáímbá awánaawanana anónka'a séna nááwa kawenár-úramba kanaán-umaiya máyaindawaiya misánómbá tátuwena arírámai awánaniyo súwana ³ kwíyómpakewai marapákéwái kwaántái marupákéwái amáparawai misánómbó tátuwesamo awánáiyamba uwóví'a ónááowe. ⁴ kawe'á umái mésa misánómbá íma tátuwai-kwaasi máyóntavai pó'a ivi'á táma-tama'a ówána ⁵ minánón-kwáásívínkémbá moóráwai simásimena séna ivi'á táanavo awánaao. moóráwai Yútaa-andarakewai usáyaaitaraiwai Tévíti aísavutantambo uráiwai sáwí-yantaakomba usáyaaitaraimba póna kanaán-umai misánómbá tátuwena minkwándááímá ariráníye siráíye.

⁶ súwa'a awánaawanda minéiyáímbó túvamaimo máyówaiye minánón-kwáásíyé kawááin-avara'a úkúmaresa máyówana moóráwai sipisípi-araakaawai kawááin-avara'a ména tuvúwúwana puwéna usásinkaiwairaamba ména a'nómpínkémbá avakaeté-awaayaamba kwáyowana avakaeté-auramba kwáyowana mináúránkóná ááimba Áánútun-amanko avakaeté-asirayan-amamba uráisana Áánútu kwembá ai'maráísana amápa'-marava'a

kunkwénaaiye. ⁷ misípísípí-aráákaawai kentáási sáwí-meyamba mairáiwai téna kawááin-avara'a máyowai ayáánúrapakemba tavú úmakaan-kwandaaima mairéna ⁸ minéiyáimbó túvamaimo máyówaiye moórá-kwaai aiyayaan-umai éiyain-anon-kwaasiye sipisípi-araakaawai aísamaivimba kivaíresa uwíremba tátokesa óntanko áwí'a kóri-ontandei úmakaan-taave'a tátorowana mimpímbá áséi-kwiyumba ún-kanama kwáyowana minkánaóná ááimba Áánútuna kwaási kwempá'ó námúnaamo kwésemba mináséi-kwíyúmbá kwéisaintemba námúnaamo sembá kwéisaiye. ⁹ aúná-ima maarán-ímá sésa

embá tuvúwówa puwéma usásinkaanda mindáyavai sáwí'o umáimo máyáampinkemba tí'mai Áánútundei-i'a umátínkaraane. amápar-akun-andavinkemba évakarawai kwétire ó'on-o'on-aimbo kwésen-kwaasivinkemba évakarawai kwétire ó'on-o'on-kuwara-kwaasivinkemba évakarawai kwétire amápa'-maravakemba évakarawai kwétire mirá kwéondayavai kawenár-úramba po kanaán-umai misánómbá tátuwe kwandaaimá ariráníyone. ¹⁰ kawáái'a umátínkaraanasa Áánútu kentáási Ísóigona mayáímá maésa marapá'á mésa kwaásira'a kawáá ónááowe. mindáyavai misánómbá tátuwe kwandaaimá ariráníyone

sésa minímá siráawe.

¹¹ suwa'á awánaawanda kwíyómpaken-kwayo'narawa'a ávááraumai sáwíva'a uwa'á

íma kanaán-umai táámpaawanda-kwaasi mésa
kawááin-avara'a minéiyáimbó túvamaimo
máýówaiye úkúmaresa mésa ¹² maarán-ímá
anónka'a sésa

sipisípi-araakaawaimba tuvúwówana puwéna
usásinkaiwai kawenár-úramban-iye.
mindáyavena póna kwená asirayánkó
kwaíkwai'a isaná kawe-tántáá'á máráísana
kwená kawer-ímáyáágó kwaíkwai'a isaná
kwaásira'a kawáá úmae kwéiyisana
kwenáwí'a anómba isaná kwená ó'oran-
aaimba kwaíkwai'a isatá kwenáwíta mósá
kwémaraumne

kwésesa mirán-ímá suwa'á ísaraumne.

¹³ minkákémbá kwíyómpakewaiye
marapákéwáiyé kwaántái marupákéwáiyé uwí-
nómpínkéwáiyé maarán-ímá sésa

kawááin-avara'a máyáiwaine sipisípi-araakaawai
kentáásí sáwí-meyambo mairáiwaine
túwí'a mósá maréta túwí'a anómban-iye
kwésunanaya kentí

ó'oran-aaimba kwaíkwai'a ínana kentí
asirayámbá kwaíkwai'a íníye

kwésesa mirán-ímá suwa'á isááwánasa
¹⁴ minéiyáimbó túvamaimo máýówai sésa árrair-
aiban-iye suwasá minánón-kwáásíyómbá
aísamaivimba kívairesá kwená imáyáa ésa áwí'a
mósá makáawe.

6

Ísu misánómbá tátukain-kwasai.

¹ kwená imáyáa mósá márówa'a awánaawanda
sipisípi-araakaawai kentáásí sáwí-meyambo
mairáiwai aiva-sánómbá tátuwowana

minéiyáimbó túvamaimo máyówaivinkemba
moóráwai anónka'a kwíyónaairaamba umái séna
tiyó súwa'a isé'a ² awánaawanda moórá-poigo
áwí'a ósimba kwayán-ósínkómá moóráwaimba
ayáá'maena túwana imá ayáámpimba tokówana
moóráwai usáyaaitaraiwaina kánumo'a
ámakowana usáyaaitaraiwai namuro-kwáásí
usáyaaitanae séna kúwa'a awánaraumne.

³ minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo
mairáiwai minkáké-sánómbá tátuwowana
minéiyáimbó túvamaimo máyówaivinkemba
moóráwai séna tiyó súwa'a isááwánana
⁴ moórá-poigo áwí'a ósimba naeayán-
ósínkómá moóráwaimba ayáá'maena túwana
taánasatama aména asirayámbá amúwana taumó
karáí-yántáá'á ivá kwétuwowasa áái'a tiyésa
tínkankaawe.

⁵ minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo
mairáiwai minkáké-sánómbá tátuwowana
minéiyáimbó túvamaimo máyówaivinkemba
moóráwai séna tiyó súwa'a isé'a awánaawanda
moórá-poigo áwí'a ósimba avután-ósínkómá
moóráwaimba ayáá'maena túwana sikerimá
tokówana ⁶ minéiyáimbó túvamaimo
máyo waivinkemba moóráwai yawaimá táínana
sáwíyan-tomba kwénintavena séna moórá-tawai-
kigaugona meéyán-tómbá sáwíyan-tomba maésa
moórá-mora-umai mayánááowe. masawémbó
atíyén-taeramba mintáímá íma sáwí'a íníyone.
ándágo arampinkémbá anombá kwénaan-kigau
íma sáwí'a íníyone siráíye.

⁷ minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo
mairáiwai minkáké-sánómbá tátuwowana

minéiyáimbó túvamaimo máyówaivinkemba moóráwai séna tiyó súwa'a isé'a ⁸ awánaawanda moórá-poigo áwí'a ósimba terávu áúmáisán-osinkoma moóráwaimba ayáá'maena túwasa minkwáásígó áwí'a púwówe suwaná kwenánaemba túwai áwí'a púwón-ayampare siráawe. amápa'-marama éiyainka'a taaínkaar-éna asirayámbá timúwasarai moóráva'a kwégwesarai tínkambae kuyasá púwúwana ayawaimá tówana toómbá íma úwasa púwúwana tí'a kwéuwasa púwúwana aváá-póiyónkó kwaási kwévowasa púwúmba tuwánaraumne.

⁹ minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo mairáiwai minkáké-sánómbá tátuwowa'a awánaawanda Áánútuntavesa ísáimimo póimo tuvú'máimo agáyón-ontataareigona améndaampa'a kwaási timankó méraawe. minkwáásíyómbá Áánútun-ai kwésimatima'maesa kwéiyuwasa áwáá'a tiyésa tínkamuwasa pukésa ¹⁰ anónka'a sésa Ísóigoo asirayán-úramba mé ó'oran-kawe'a umái mé árair-ainkona ááimba po marapá-kwáási sínkankaawai nósa-tawai anondá aai simátinke sáwí-meyamba timíníyono suwaná ¹¹ moóráwai kwayán-únákwátói moórá-mora-umai kwétimena séna sáwíyanka'a timu'máréwasa keinárawa'o Áánútuna mayáímó mairáantemba Áánútuna kwaási mirá kwéomba tínkamiyasa puwíyana ánásaina'a miwítí sáwí-meyamba timénaumne siráiyé.

¹² minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo mairáiwai minkáké-sánómbá tátuwowa'a

awánaawanda anóm-barima tówana aaváúmá avuwúwana avután-ampaantaraamba úwana kwíyóm̄ba naaerírí'a úwana ¹³ anón-unda torówana taaéramba ímo ávumo karón-taeramba kútúmaena marapá'á kumúnten-umai o'á kásímaena marapá'á kunkáiyē. ¹⁴ kwátóimo tavú úmáráantemba sokón-tawaai tavú úmarena aúyokuwana amápar-omare nonavuvumpa'-máráwé moóráva'-moravata uráiyē. ¹⁵ marapá'á kwaásira'a kawáá uráawaiye anón-kwaasiye i-kwáásítí anón-kwaasiye óísankwara-kwaasiye asirayánkwárá-kwáásíyē ó'owiti mayáí kwémaesa íma meéyámbá kwémayaawaiye úwoi kwénaaon-kwaasiye amáparawaiye omákare óntampine muri-áívíné aúpá'á mésa ¹⁶ omákontavaiye óntankontavaiye sésa kawááin-avara'a máyáiwaiye sipisípi-araakaawaiye suwánésarai áwáá'a siyéyavaiyaanivo augwímae siráápaaro. ¹⁷ áwáá'o siyí-kánáá tísatá íya aseránaumpo augwímae siráápaaro sumbá ísaraumne.

7

Ísareri-kwaasi 144,000 kwaasi méraan-kwasai.

¹ isé'a minkákémbá awánaawanda kwíyómpaken-kwayo'narawa'a éiyaimba mésa amápa'-maragona éiyain-ayampa'a mésa marararé taairaré uwí-nónkáré úndáma toráivo sésa tátokowa'a ² awánaawanda kwíyómpakemba moórá-kwayo'na'a aaváúmó usópakemba téna agayáí-yántáá'á Áánútu asirayánkwáráwáíndéi toréna minéiyáíndárau tááyena Áánútumo marawé uwí-nóné sáwí'a ónááon-asirayamba tímakon-eiyaindarau tááyena ³ anónka'a

séna marawé taaiyé uwí-nóné íma sáwí'a é'a amu'makéwata Áánútuna mayáí-kwáásí túwayaanka'a aúváí agaimáráanata keinárawa'a naaémba marawé taaiyé uwí-nóné sáwí'a oró súwa'a isááwánana ⁴ séna Ísareri áánimbaa'a tísaaavutantambo uráawai túwayaanka'a Áánútuna aúváí agaimakáawai táámpamai séna 144,000 kwaasin-owe. ⁵ minkwáásí Yútaan-andaraken-kwaasi 12,000 kwaasi uwasá Árúpenin-andarakemba 12,000 kwaasi uwasá Kátaan-andarakemba 12,000 kwaasi uwasá ⁶ Ásan-andarakemba 12,000 kwaasi uwasá Návatarain-andarakemba 12,000 kwaasi uwasá Mánásaan-andarakemba 12,000 kwaasi uwasá ⁷ Símíyonin-andarakemba 12,000 kwaasi uwasá Áríváin-andarakemba 12,000 kwaasi uwasá Isakáán-andarakemba 12,000 kwaasi uwasá ⁸ Sépiyuraanin-andarakemba 12,000 kwaasi uwasá Yósépin-andarakemba 12,000 kwaasi uwasá Pénisaminin-andarakemba 12,000 uwasá miráumai-kwaasi Áánútuna aúváí túwayaanka'a agaimakáawe súwa'a ísaraumne.

Ísu Káráisitina kwaásiti kwaasái.

⁹ isé'a minkákémbá awánaawanda sáwíva-kwaasi íma kanaán-umai táámpaawanda-kwaasi mésa amápa'-maravaken-kwaasi amáparakun-andaraken-kwaasi ó'on-o'on-kuwara-kwaasi ó'on-o'on-aimbo kwésun-kwaasi mésa kawááin-avaona aúrampa'a mésa kentáásí sáwí-meyambo mairáiwai aúranka'a mésa kwayán-únánkwátói urésa aamoí kwéuntavaiye sésa kwáátaan-anama tokésa ¹⁰ anónka'a

sésa Áánútu kentáásí Ísóigo kawááin-
 avara'a máyáiwaiye kentáásí sáwí-meyambo
 mairáiwaiye sáwí'o umáímo máyaundavinkemba
 kawer-ámpátá mégwésinkaaiye suwasá
 11 kwíyómpaken-kwayo'narawa'a amápa'a
 kawááiwai máín-ayampare anón-kwaasiye
 éiyaimbo túvamaimo máyówaiye úkúmaresa
 mésa kivaíresa Áánútuna imáyáa ésa áwí'a
 mósá marésa 12 sésa árair-aimban-iye séta
 Áánútu áwí'a mósá kwémaraunanaya kwená
 ó'oran-aaimba kwaíkwai'a isaná kwená kawer-
 imáyáágó kwaíkwai'a isatá kwentávéta súwiya
 kwésunanaya kwenáwí'a anómba isaná kwená
 asirayánkó kwaíkwai'a isaná kwaásira'a kawáá
 úmae kwéiyisata árair-aimba iyéyá kwésune
 siráawe.

13 minkákémbá anón-kwaasivinkemba
 moóráwai sísa ena séna kwayán-únánkwátói
 uráan-kwaasi náávakena nááwa'iyo súwa'a
 14 kemá sé'a anóndakoo kemá íma ísaraumpo
 emá ísaraane séwánana kwemá séna miwímá
 anón-umbaima tíméwasa Áánútumba íma auwésa
 asiramái méraawe. unáánkwátóimo sese
 owanamó kawé'ó kwéintemba miwímá kentáásí
 sáwí-meyambo mairáiwai puwúwana naaemá
 kunkáimba pósa kwayán-únánkwátóiraamba
 úmaresa kawé'á umái máyáawe. 15 mindáyavesa
 Áánútu kawááin-avaona aúrampa'a mésa
 aaváyaavimba eénáinka'a no'wáámba kwenópa'a
 kwená mayái mayái'-mayai'a kwéowe. kawááin-
 avara'a máyáiwai miwí tapáínana 16 íma ókwara'a
 táái tinkéna nontáváígwará'á íma tinkáinana
 miwí tine'á íma aa'á kéna íma koko'á ínasa

kawe'á umái ménaaowe. ¹⁷ kentáásí sáwí-meyambo mairáiwai kawááin-avaona avumpimbá máyáimba póna miwír'á kárakwiyena tí'maena kawe'-nómpá'á mótinkainasa minkáwé'-nómbá nésa maí'mai'a ónááowe. Áánútu miwí ti'numá uwátiyuwainasa íma ivi'á táiyana moórá-yantaa'a íma aáváán-tuwáiyamba kawe'á umái ménaaowe anón-kwaasivinkemba moóráwai simásímakaiye.

8

naaé-sanomba tátukain-kwasai.

¹ simásímatuwowana sipisípi-araakaawai kentáásí sáwí-meyambo mairáiwai naaé-sanomba tátuwowana kwíyómpa'a sáwíyanka'a íma aái sésa íma túwaai kwésuwa'a ² awánaawanda Áánútu aúranka'a kwíyómpaken-kwayo'narawa'a avakaeté máyówana moóráwai avakaeté-uwiremba timúwasa maisorésa máyówana ³ moóráwai kwíyómpaken-kwayo'na'a kawááin-avaona egwaa'á taména áséi-kwiyumba ún-kanama agáyón-taareira'a taména óntanko áwí'a kóri-ontandei úmakon-taave'a torówana áséi-kwiyumba ún-kanama agayáinkwáe séna sáwíva-kanama aména séna Áánútuna kwaási kwempá'ó námúnaamo kwésen-ainkwará'a kwéisaiye súwana ⁴ tátokon-taavepimba agaimarówana úmúmba iyúwana Áánútu iséna kwená kwaási námúnaamo sun-áinkwárá'á isówana ⁵ minkákémbá mintáávé'á mairéna taareirákémbá iráámba maimái mintáávépímbá marówana iramá kówana marapá'á tuwówana kwíyónaai kwésuwana awairái kwésuwana tawáomba kwéuwana anóm-barima taráiyé.

avakaeté-uwirenkona kwaasái.

⁶ maríma tówasa minkákémbá minávákáété-kwayo'narawa'a kwíyómpakewai uwíremba tuvuwíyanesa to'mayaa uwaná ⁷ aivakéwai uwíremba tuvuwúwana kaaígwará iragwárá naaegwárá'á tuwówana marapá'á kuména moórá-ayampa'a maragwárá taaigwará amápa'a owáígwará'á iramá kagúwana kaer-áyámpá'á taaigwará maragwárá'á kawé'á uráíye.

⁸ úwana miwá ánaaemba moóráwai uwíremba tuvuwúwana anón-tantaa'a omákaan-tantaa'a iramá kamái kará'maena uwí-nómpímbá kumúwana kaer-áyámpá'á kawé'á úwana moórá-ayampa'-nomba naaeráámbá úwana ⁹ mináyámpá'á máyówai amápa'a púwúwana nompí-sípi amápa'a tawísímai ánásasukaiye.

¹⁰⁻¹¹ ánásasuwowana minkáé'nárai tínaaemba moóráwai uwíremba tuvuwúwana oómbó kúraráantemba anón-okó áwí'a ikaa'á vain-ó'án-íye suwaná kwíyómpakemba kásímaena nompákwárá nonayumpinkwárá'á kumúwana mindómbá ikaa'á vówana kaer-áyámpá'á nombá kawé'á úwana moórá-ayampa'a nombá ikaa'á vówasa sáwíva-kwaasi nésa pukáawe.

¹² púwúwana minkáúmbónárau tínaaemba moóráwai uwíremba tuvuwúwana aaváúmá kwíyómba o'á kaer-áyámpá'á kawé'á úwana moórá-ayampa'a túnkuwana aaváyaavinkemba sán-karéna aaváúmá toráétáápa'a marówana túnkena no'wáán-avuntamba sán-karéna eénáínka'a túnkena mirá úwa'a ¹³ awánaawanda anón-evontaanko sanaan-úramba araravámaena kwénaaena anónka'a séna kaumbo-sáwíméyámbá marapá-kwáásítópa'a kuména

kwíyómpakemba kaumbonárau úwoi máyáamba
pósa mindáraumo uwírembo tuvuwíyana
marapá-kwáásítópa'a sáwí-meyamba kumíníye
súwa'a ísaraumne.

9

¹ isáawánana minéiyáíndárau tínaaemba
moóráwai uwíremba tuvuwúwa'a awánaawanda
kwíyómpakemba moóra-o'a kásímaena marapá'á
kunkón-okomba moóráwai kíma aména
maipímbá avéumba íma kwáyom-baikaken-
kima amúwana maimaéna ² mimbáikóná ontá
tisuwówana kígauomo ésamo agáyáawanamo
anón-umumbo intembá mimbáípinkémbá iyéna
aaváúgwará kwíyónkwara'a mói úyatuwowana
³ minúmúmpinkémbá a'nórimbá marapá'á
kuména taairaaú'ó kavúwówanamo títemo
intembá miná'nórintónkó mirán-ásiráyámbá
torówana ⁴ miná'nórintóntávéna moóráwai
simátimena séna taaigwará owáígwará karaan-
tantáákwará'á íma né'a Áánútuna aúvái
túwayaanka'a agaimakáan-kwaasi íma tiyé'a
Áánútuna aúvái túwayaanka'a íma agaimakáan-
kwaasi tíyáaro. ⁵ íma puwígwaívo íma anónka'a
tiyé'a éva'aasei-kwiyonka'a tiyáiyana tí'a íno.
taairaaú'ó kavúwówanamo títemo intembá mirá
tí'a íno. ⁶ minkánáávimbá títe ínasa puwónaumne
síyambanivo puwónááon-amba avakáá uwááesa
túvamai ménaaowe siráíye.

⁷ súwa'a awánaawanda miná'nórintónkó
moóra-poigo áwí'a ósínkaan-a'norintomba mésa
áái'o tiyáiyanesa to'mayaa ésa kwaásiraan-
toi'a kwáyowasa ti'nómpímpá'á óntanko áwí'a
kórinei úmakon-kanumo'a kwirówana ⁸ miwí

ti'nóntáu ayáátáá'a aarai ti'nóntáuraamba úwana miwí túwááyaamba asirayámbá anón-iyanti túwááyaankaamba úwasa ⁹ tintaara'a asirayán-kwéú'á kausokésa áái'o tiyánáesimo tiyáántámbo taantembá miná'nóríntónkó tiyóísántámbá kwétesa ¹⁰ miwí timéraampa'a kwaivain-áwááyaankaamba ésa kwaásimo vaawanamó títemo intembá éva'aasei-kwiyonka'a mirán-ásíráyámbá tokáawe. ¹¹ miwítí anóndako avéúniyaai-maika'a kárakwirowai áwí'a Yútaa-kwaasi tááivinkemba Ípiru-aimpinkemba Ápátono suwasá Kíríki-kwaasi tááivinkemba Ápóriyono suwaná mináwíkóná ááimba sáwí'a umásúwáiwaiman-iyé siráawe.

¹² kemá Yóni awáné'a sé'a aiva-sáwí-méyámbá ánásaimba póna kae-sáwí-méyámbá kwáyáimba póna paáriníye kemá Yóni sune.

¹³ kwíyómpakendarawa'a éva'aaseinarawa'a uwíremba tuvúkáawana miwí tínaaemba moóráwai uwíremba tuvuwúwana Áánútu aúranka'a kóri-ontandei úmakon-taareira'a évarevar-ayaairakemba aaigówé su'mai súwa'a isááwánana ¹⁴ minkwíyómpákén-kwáyó'ná'á uwíremba tokówaintavena séna anón-donko áwí'a Yúvérétísi-nompa'a kwíyómpaken-kwayo'narawa'a éiyaimba ándávakemba ayútinkao súwasa ¹⁵ amu'ma'máesa kwéiyuwana minkánáá túwana ayútinkowasa kaer-áyámpá'ó máyón-kwaasi tiyuwésa moórá-ayampa'o máyón-kwaasi tínkamonasaya puwígwáe sésa kuwasá ¹⁶ áái'o tiyánááon-kwaasi ósin-arósáanumpimba kun-kwáásímó táámpomba

sáwíva'a 200,000,000 kwaasiman-owe isé'a
 17 kaainkáání'a umái awánaawanda sáwívar-
 osin-arosaanumpimba máyón-kwaasi tintaava-
 kweu'a naaeyayáné sokóne terávuwe mirán-
 kwéútómbá araa'naanurówa'a awánaawanasa
 ósin-ti'nóntómbá anón-iyana-a'nonkaamba
 asirayán-ti'nóntómbá kwáyowana tóipinkemba
 iramá kána úmúmba éna sáwí-kwiyumba kwéena
 mirá kwéuwasa 18 kaer-áyámpá'ó máyón-
 kwaasi tiyuwésa moórá-ayampa'o máyón-kwaasi
 tóipinken-tantaa'nei tínkamuwasa pukáawe.
 19 minósintómbá íma tóipine su'mai asirayámbá
 torésa timéaampakwara'a iraankavayaan-
 á'nónkáámbá asirayámbá tokésa kwaási vomasá
 pukáawe.

20 vomasá púwúmbanivo túvamaimo máyón-
 kwaasi miwítí sáwí-mayaima íma tuwésa
 kwaántá-kwaasiyonti imáyáa mósá marésa
 ó'on-o'on-ontandei taaineí úmakon-tantaatavesa
 kesí isóigowe sésa íma aúramba awánéna íma
 aaí iséna íma kwénaain-tantaakontavesa kesí
 isóigowe sésa imáyáa mósá ma'maé kwéiyesa
 21 miwítí sáwí-mayai íma tuwésa tínkamuwasamo
 púwóni'a uwasá pukaa'á kwéagayesa uwaa'á
 kwévesa aarai-úmóyáné kwaai-úmóyáné ó'on-
 o'on-tantaakwarar-umoyane kwéesa mirá úmae
 iráawe.

10

sáwíyan-kwandaagiona kwaasái.

1 mirá úmae iyúwa'a minkákémbá
 awánaawanda kwíyómpaken-kwayo'na'a
 asirayáwái kwíyómpakemba kuména ainánkó

káátarowana a'nónká'á osámbá tawenówana
 aaváúmó kumperénamo aúgáyáagayaamo
 intembá óikakemba mirá kwéuwana
 naamayáánkakembo iramó kwégaintemba
 mirán-áísámáímá kwáyowana ² sáwíyan-
 kwandaai arírámai ayáámpimba tokéna
 ayáánúrappar-aisamaima uwí-nómpímbá támarena
 ayáánépar-aisamaima marará'á támarena
³ kwaási inkáíséraan-kwa'a túwana kwíyónaai
 avakaetéra'a súwa'a ⁴ avakaetéra'o kwíyónaaimo
 sún-aimba aúváivimba agayánáe kwéowanana
 moóráwai kwíyómpakemba simásimena séna
 mináímbá aúpá'á kwáyáivo íma aúváivimba
 agayaaó súwa'a ⁵ minkákémbá awánaawanda
 kwíyómpaken-kwayo'na'a moórá-aisamai marará
 téna moórá-aisamai táá'mai uwí-nómpímbá
 ténamo úwai ayáámba mósá tuwéna ⁶ Áánútuma
 aasiyaasí maí'mai'a íníwai aúranka'a kwíyóne
 mivá'á kwáyáin-tantaare marawé mivá'á
 kwáyáin-tantaare uwí-nóné miwán-arumpimba
 kwáyáin-tantaare úmakowai aúranka'a asiramái
 séna íma ókwarata amu'maránaunanaya paárinin-
 kanaama kwétiye. ⁷ naaóvá'á Áánútu kwená
 kwayó-kwáásí kwenáái simátímakowaiyavena
 séna aúpá'á tukáunda-aimba paáriníye siráimba
 ava'moraénarawa'a kwíyómpakendarawa'a
 uwíremba á'a tuvúwómba póna tínaaemba
 moóráwai uwíremba tuvuwínana mináímbá
 paáriníye siráíye.

⁸ minkákémbá kwíyómpakewai simásímakowai
 simásimena séna moórá-aisamai marará
 téna moórá-aisamai táá'mai uwí-nómímbá
 ténamo iwáí ayáámpinkemba sáwíyan-kwandaai

aríráyokaimba komayaaó súwa'a ⁹ kwenópa'a kwé'a sé'a sáwíyan-kwandaai simiyó séwánana séna maimái naaó. enóipimba taakáámbá ínana enarumpimbá ikaa'á váníye súwa'a ¹⁰ minkwándáái maimái násuwaawanana sóipinkemba taakáámbá úwana sirumpinkémbá ikaa'á vówana ¹¹ minkákémbá simásimena séna moórágwara'a Áánútun-ai simátiminyone. ó'on-o'on-kuwara-kwaasiye amápa'-maravaken-kwaasiye ó'on-o'on-aimba kwésen-kwaasiye kawáá-kwáásígwáraré Áánútumo ínín-aimba simátiminyone simásímakaiye.

11

Áánútun-ai simátímaayan-kwasai.

¹ simásímatuwowana moóráwai naambó agambatuwésamo on-ándámá siména séna Áánútuna mono'-námbá koagambaré póimo tuvú'máimo agáyáan-ontan-taarei koagambaré Áánútuna imáyáa kwéon-kwaasi táámpe ² ánivo naamáúva'a íma agambaré ivá túwénasa úwoi-kwaasi íma Áánútuna kwaási tésa minkáwé'-náópa'a sáwí'a úmae iyónááomba kaumbo-ímá umái ava'moraé-kwiyomba maisuwésa ánásanaaomba mindáyavai naamáúva'a íma agambaraao. ³ kae'nárai asirayámbá timé'a ti'maráanasarai kwésarai tirumbá kwéoyantavesarai avután-únánkwátói urésarai 1,260 kanaara'a kesáái árai'a simátíma'maesarai iyóyááoie simásímakaiye. ⁴ Ísóigo marará'á kárákwiraiwai aúranka'a kae-táímá mintáigó arampinkémbá masawémba kwéatiyen-taima

kwáyáísana mintáígóná ááimba minkwáásírái óye. Ísóigo aúranka'a kaer-ómbá kúra'maraisana kwáyáísana minónkóná ááimba minkwáásírái óye. ⁵ minkwáásíráiyávésamo sésamo sáwí'a umátinkanae síyanamo éna mindárai tóipinkemba ira-ausankó miwítí namuro-kwáásí kavuwíniye. minkwáásírái sáwí'a umátinkanae síyawai mirámó iyamba kavuwínasa puwónááowe. ⁶ Áánútu mindárai asirayámbá timúwasarai aa'á íma tíno síyanaraimo éna Áánútun-aaí kwésimatimiyán-kanaavimba íma aa'á tíniye. nonkóntávésaraimo naae-nómbá auvuwómó síyanaraimo éna mirá íniye. tí'a ínomo sésarai amápar-umbai-yantaa'a kwaásitopa'a tínor-aimo síyanaraimo éna mirá íniye.

⁷ mirá ínsarai mindárai Áánútun-aaí simátímatuwaiyana avéúmbó ímo kwáyáim-baikakewai téna áái'a tiyéna usáyaaitainasarai puwíyana ⁸ anón-daopa'-marupa'a mindárai túma kwéniye. kentí Ísóigo taaira'á pukáipa'a mindáoko áwí'a aúpá-kwí'á Sótómu-naopare Ísípi-naopare mivá'á mindárai túma kwáyainasa ⁹ ó'on-o'on-kuwara-kwaasiye amápar-akun-andaraken-kwaasiye ó'on-o'on-aimba kwésen-kwaasiye amápa'-maravaken-kwaasiye tóyo esa mindárai túma taawánésa sésa íma utaró kwésiyana kaumbo-táwai umái éiyainkomba kwáyá'wái íniye. ¹⁰ Áánútun-aaí simátímakaayandarai marapá-kwáásiyávésarai sáwísawaa kwéowe séyááoyan-ainko tirumbá sáwí'a íniye. mindáyavai mindáraino puwóyááoyantavena tirunkó kawe'á ínsa aamoí

ésa amápa-tantaa'a kwenamín-kwenamimba ónááowe. ¹¹ minkáúmbó-táwai umái éiyainkomba kwáyá'wái Áánútu mindárai tááma timínasarai usásinesarai méyasa tuwánésa táátavai íyana ¹² kwíyómpakemba moórawai anónka'a simátimena séna maavá'á iyókaiyo sínasarai ainámpímbá iyiyasa kentí namuro-kwáási tuwánáiyana ¹³ mirá-íya-tawai anóm-barima táínda anón-daopa'a avaréiyain-ayampa'a úwoi máyaiyasa moóra-ayampa'a naambá tawisínaawisi umái sáwíva-kwaasi 7,000 kwaasi puwíyasa úwoimo túvamaimo máyaiyan-kwaasi tiyántámbá kwétainasa táátavai kwéesa Áánútuntavai kwená ááimba ó'oran-aaimban-iyé sénááowe.

¹⁴ kemá Yóni mirán-kááíní'a awáné'a sé'a mirá umbá póna kae-sáwí-méyámbá ánásowana naaé-sawi-meyamba sáwíyanka'a tíniye súne.

naaén-uwiremba tuvúkáin-kwasai.

¹⁵ minkákémbá kwíyómpakendarawa'a ava'moraénarawa'a uwíremba tuvúkáawana miwí tínaaemba moórawai uwiremba tu-vuwúwa'a isááwánasa kwíyómpa'a sáwívarawai sésa

marapá-kwáásirá'á	kawáá	uráawai
ánásaawasarai	kentáási	Ísóigoe
usásinankaiwaiye	aasiyaasi	

kawáá úmae iyóyááoiye

¹⁶ suwasá moóra-kwaaí aiyayaan-umai éiyain-anon-kwaasi Áánútuna egwaa'á kawááuwai máyón-ayampa'a mésa aísamaivimba kívaíresa kwená imáyáa ésa áwí'a mósá marésa ¹⁷ sésa

Áánútu Ísóigoo amápar-asirayamba tokáandawai aiva'á mé ívékwará'a máyaandawai e sáwívar-asirayamba toké kwaásira'a ááimba ásámai kwégawaa ónda póta súwiya kwésune. ¹⁸ amápa'-maravaken-kwaasi embá áwáá'a kwéaeewa ívé'a miwímó áwáá'o tiyíníyonda-kanaama kwétiye. pukáan-kwaasi miwí táái tísaa umai isé ená kwayó-kwáásí enáái simátímakaawaiye anón-kwaasiye úwoi-kwaasiye miwí ená imáyáa mósá marésa enáwí'a mósá máraawaiye kawé'-mékámá timé marapá'á sáwí-mayai mairáawai sáwí-meyamba timíníyone

siráawe.

¹⁹ suwaná minkákémbá kwíyómpa'a Áánútuna mono'-nánkóná ontá tigúwa'a awánaawanda mimbónó'-náúmpá'á kawé-ánáveumba kwáyowana naaóvá'ó Áánútumo Mósesimbo simámakon-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaira'o agaimái mimpímbó makón-anaveumba awánaawanana kwíyónaai kwésuwana tawáomba kwéuwana anón-awairai kwésuwana anóm-barima kwétowana anón-kaiyaramba kwégumuwana mirá kwéuwa'a awánaraumne.

12

aaraigónté arááínkóntéi kwaasái.

¹ awánaawanda kwíyómpa'a umásítai'a éna kwaási agaráátinkai-umasítai'a maarán-úmásítái'a éna moórá-ininko máyowana aaváúgó kwená unáánkwátóiraamba éna

áúgomba ánáan-kwirowana máyowana kwíyónko
 aísamai-andampa'a kwáyowana a'nómpímbá
 kánumo'a kwáyowana minkánúmópímbá
 sísamaivakemba kae'á kumbaimái-o'a
 kwáyowana ² ámúkwara'a máyowana kwená
 kanaamá túwana iyámpói ankáindayavena áí'a
 úwana kwáá'a túwana ³ minkákémbá kwíyómpa'a
 moórá-umasitaikwara'a éna kwaási agaráátinkai-
 umasitai'a maará éna arááímbá anón-araimba
 ména naaeyayán-áúgwárá'a ména avakaeté-
 a'nomba kwáyowana a'nómpínkémbá siyáánkai-
 awaayaamba kwáyowana usáyaaitaraiwaina
 kánumo'a avakaeté-kanumo'a a'nómpímbá
 kwáyowana ⁴ kaer-áyámpákén-ó'á tuwéna
 moórá-ayampaken-o'a améraandei kwiyúmai
 awéntayuwowana marapá'á kumúwana iyámpói
 ankánín-ininkona egwaa'á ména ankáína'a tuvú'-
 nasuwánáe séna máyowana ⁵ inaamaíyámpói
 marankówana anón-éna amápa'-maravaken-
 kwaasira'a asiramái kawáá ínín-iyampoi
 marankówana Áánútu kárákwiyinintavena
 miníyámpói ááéma mósá tavímairena kwemá
 kawááin-avara'a móankowana ⁶ minínínkó
 inkaiséna kavóná-marava'a kwéna Áánútu
 kwentávéna to'mayaa umánkanaumne
 sirópa'a koména ayáátááka'a 1,260 kanaama
 komáyowana Áánútu kawáá uráíye.

⁷ kawáá úwasa kwíyómpa'a áái'a tiyésa
 Áánútuna kwayó'nárawaka'a kárákwirawai
 áwí'a Máíkeri kwemá kwená kwayó'náraware
 arááínkówé kwená kwayó'náraware áái'a
 tíyówasa ⁸ Máíkeriye kwená kwayó'náraware

usáyaaitesa kwíyómpakemba arááinkówé
 kwená kwayó'náraware kwatuwésa ⁹ anón-
 araainkomba awéntáyukaawe. naaóvá'á
 marapá'á iraankavayaambá aúkéna
 kwenáwí'a Sáátááni póna marapá-kwáási
 kampar-áimbá simátíma'maena kwéiyisasa
 árai'a siyé kwésewana kwaási simái
 sáwí'a kwéumatiyuwaiye. kwenté kwená
 kwayó'nárawate tuwétayuwowasa marapá'á
 kunkáawe.

¹⁰ kúmúwa'a isááwánda kwíyómpa'a moórawai
 anónka'a séna

Áánútu aúranka'a ména kentáási kwaásiyavena
 sáwí-kwaasiman-owe kampa'á símae
 iráiwaimba awéntayuwaisana marapá'á
 kúmísana póna Áánútu Sáátáánigo
 tátokaimpinkemba kentáá mégwésiraiye.
 kentáará'á kawáá éna asirayán-úrandako
 póna mégwésiraisata awánaraumne.
 Áánútu ai'marówana marapá'á
 kunkáiwaina asirayántá awánaraumne.

¹¹ Ísu sipisípi-araakaawai miwítí sáwí-
 meyamba mairáiwai puwúwana kwená
 naaemá kunkáimba pósa Áánútun-aaí
 arupí umái simátíma'maesa kwéiyesa
 sínkamiyata puwúnavo-imayaa íma
 umbá asiramái mésa Sáátáánigomba
 usáyaaitaraawe.

¹² keinárawa'a
 kwíyómpa'a máyáawai mináintávé'a
 imáyáa é'a aamoí oró. ánivo Sáátáánigo
 marapá'á kumbéna sáwí'a kwéimba
 pó'a marapá'á uwí-nómpá'á máyáan-

kwaasi sáwí'a umái ménaaowe. Áánútu
 Sáátáánigomba tuvuwínín-kanaama
 sáwiyanka'a tínimba póna Sáátáánigo iséna
 áyántavena kwéiye

kwíyómpakewai siráiyé.

¹³ súwana minárááinkó áwí'a Sáátáánigo
 imáyáa éna kwíyómpakemba suwéntayuwaisa'a
 marapá'á kumbáyaumne séna inaamaiyámpóimo
 maránkaron-ininkomba kwa'maéna kúwana
¹⁴ arááinkó minínínkómbá tuvúwívo séna Áánútu
 anón-evontaanko ayóíráámbá kae'á amúwana
 araravámaena kavóná-marava'a kwentávénamo
 to'mayaa umánkaropa'a kúwana Áánútu kaumbo-
 ímá umái ava'moraé-kwiyomba kárákwiraiye.
¹⁵ arááinkó minínínkómbá kwa'maéna ói'a
 káá'maena nombá umpíyankaanana maya'maéna
 kówinkwae séna kwa'maéna kúwana ¹⁶ maragó
 áwa'naa ena kweyááríka'a maramá kitúwana
 kwenóipinken-donko mimpímbá kumúwana
¹⁷ arááinkó minínínkómbá áyántavena umánkena
 imáyáa éna séna kwenáráá'maatemo é'a áái'a
 tiyánaumne-imayaa uráiyé. kwenáráá'maa'a
 miwí Áánútun-aaí ísámai kawé'á ésa Ísu siráin-
 aimba simátíméwaiman-owe. áái'a tiyánaumne
 séna uwí-nón-awampa'a to'mayaa umái méraiye.

13

anón-avaa-kwankona kwaasái.

¹ máyowana awánaawanda moórá
 anón-avaa-kwamba uwí-nómpínkémbá
 iyéna avakaeté-a'nomba kwáyowana
 áwááyaamba a'nómpínkémbá siyááinkai

irówana usáyaaitaraiwaina kánumo'a siyáánkai mináwááyáámpímbá kwáyowana Áánútuntavai simái sáwí'a umánkaron-aimba a'nómpínká'á agaimái kwimakówana ²⁻³ kwemá anón-avaariyankaamba ména aísamaima anón-iyanko aísamairaamba kwáyowana ói'a aváár-iyán-óikaamba kwáyowa'a awánaawanana ááéma moóráwai puwínkwáe séna tuvuwúwana urón-karevu'a kawáúgun-avima kwáyowana tuvuwúwana íma puwéna úwoi máyowana arááínkó kwená asirayámbá aména simáména séna marará'á kawáá úndava'a kawáá uwo súwasa amápa'-maravaken-kwaasi awánésa táátavai ésa kentáási anóndakoman-iyé sésa kwenarááíma kwarésa ⁴ arááínkó anón-avaa-kwankomba asirayámbá ámakontavesa arááínkóná imáyáagwara'a mósá marésa anón-avaa-kwankona imáyáa mósá marésa sésa anón-avaa-kwanko usáyaaitaraimba pósa íma kanaán-umai áái'a tiyamánkanaaowe siráawe.

⁵ suwaná Áánútu mináváá-kwámbá érankowana ména kwenáúma maimaé kwéiyena Áánútumba simái sáwí'a kwéumankowana kaumbo-ímá umái ava'moraé-kwiyomba Áánútu érankowana ména ⁶ Áánútumba simái sáwí'a umánkena kwenáwí'a simái sáwí'a kwéena Áánútumo máyáipa'a simái sáwí'a kwéena kwíyómpa'o máyáawai simái sáwí'a umátinkomba isááwánana ⁷ Áánútu érankowana ména Áánútuna kwaásiye áái'a tiyamái kwéusayaaíténa amápar-akun-andaraken-kwaasiye ó'on-o'on-kuwara-kwaasiye ó'on-o'on-aimba kwésun-kwaasiye amápa'-

maravaken-kwaasirare kwégawaa úwasa
 8 amápa'-marava'a máyón-kwaasi anón-avaa-
 kwankona imáyáa mósá makáawe. Áánútu
 maramá íma taróruronka'a sipisípi-araakaawai
 kentáásí sáwí-meyamba mairáiwai pukáiwai
 kwená aúváiimba maí'mai'a ónááon-kwaasi
 túwí'a agaimakáivo mináúváiimbá túwí'a íma
 agairáin-kwaasi anón-avaa-kwankona imáyáa
 mósá makáawe.

9 kemá Yóni sún da ísáawai pó'a mináimbá
 ísámai kawe'á oró. 10 ándáva'a mótinkanae
 sésamo ésa mirá ónááowe. tínkamónasa
 puwígwáe sésamo ésa mirá ónááowe.
 mindáyavesa Áánútuna kwaási íma Áánútumba
 auwé'a kwenká'á aráápamai asiramái máéro
 kemá Yóni kwésune.

11 minkákémbá awánaawanda moórá-avaa-
 kwamba maravínkémbá iréna sipisípi-araakaamba
 umái ména a'nómpínkémbá kaer-áwááyáámbá
 kwáyowana amósámba arááínkó amósánkaamba
 éna 12 ké'naan-avaa-kwanko aúranka'a ména
 asirayámbá kwenkákémbá kwémaena mayáímá
 kwémaena amápa'-maravaken-kwaasiyavena
 séna anón-avaa-kwankona imáyáa mósá máráaro
 séna ááémo moóráwaimo puwínkwáe séna
 tuvúwúwana úwoi máyowaintavena ké'naan-
 avaa-kwankontavena mináimbá séna 13 ó'on-
 o'om-bayai ímo awánarom-bayai kwémaena
 séna kwíyómpakemba iramá kumuwó súwana
 kwaási túranka'a kwégumuwana 14 Áánútu
 érankowana ména ké'naan-avaa-kwanko
 aúranka'a ó'on-o'om-bayai ímo awánarom-bayai
 kwémaena marapá-kwáásí sáwí-ampa'a tavisimái

mégwétiyuwena simátimena séna anón-avaa-
kwanko áúwawakaani'a úmaraiyana kwenáwí'a
anómba íno séna ááémo moóráwaimo puwínkwáe
séna tuvúwúwana úwoi máyowaintavena
mináimbá súwasa isésa mirá uwaná ¹⁵ Áánútu
érankowana ména ké'naan-avaa-kwanko
áúwawakaani'o úmárówaimba ááma amúwana
aaí séna kesí imáyáama íma mósá makáawai
tínkamiyasa púwóro súwasa mirá kwéuwana
¹⁶ maravínkémbá usaráiwai asiramái súwasa
anón-kwaasiyeúwoi-kwaasiye óísankwara-
kwaasiye óísaniyaain-kwaasiye úwoi kwénaaun-
kwaasiye ó'owiti mayáímá kwémaesa meéyámbá
ímo kwémayon-kwaasiye miráumai-kwaasi
anón-avaa-kwankona aúvái agayésa évaka'a
túwayaanka'a agáyówasa évaka'a tiyáánka'a
agáyówasa ¹⁷ évakarawai mináváá-kwánkó
áwí'a agáyówasa évakarawai náámpaamba
agayésa mindáámpáánkóná ááimba kwenáwí'a
agaimárón-kwaasi toómbá meéyán-uwasá ímo
mirán-áúvái agaimárón-kwaasi íma toómbá
meéyán-uráawe.

¹⁸ kemá Yóni sumpo mináimbá kawe'á
umái imáyáa oró. kawer-ímáyáágwára-
kwáásí mindáámpáánkóná ááimba isánááowe.
mindáámpáámbá kwaásigontavaiman-iyé.
mindáámpáámbá 666 iye kemá Yóni kwésune.

14

aúná-ima siráan-kwasai.

¹ minkákémbá awánaawanda kentáásí
sáwí-meyamba mairáiwai moórá-omaka'a
minómákó áwí'a Sáiyono-omaka'a máyowasa

kwesé sáwíva-kwaasi mésa kwenáwíre
 avowán-áwíre túwayaanka'a agaimakón-
 kwaasi 144,000 kwaasi máyówa'a ² isááwánda
 kwíyómpakemba nosiyarákémbó sintenkáámbá
 kwésuwana kwíyónaai sintenkáámbá kwésuwana
 sáwíva-kwaasimo uwírembo tuvúwówanamo
 sintenkáámbá kwésuwa'a isááwánasa ³ kawááin-
 avaona aúrampa'a mésa éiyaimbo túvaimo
 máyówai túrankare anón-kwaasi túrankare mésa
 aúna-ima kwésesa marapá-kwáásívinkémbá
 Áánútu meéyámbakain-kwaasiye su'mai mi-
 144,000-kwáásí minímá kanaán-umai kwésesa
⁴ miwímá íma aarai-úmóyámbá kwéesa arupí
 umái mésa kentáásí sáwí-meyamba mairáiwai
 aráái kwégwarowana kwemá kwaásivinkemba
 meéyámbarena Áánútuntavena séna miwímá
 kesí kwaási ésa ená kwaásigwara'a ombá
 pósa naaémba ó'on-o'on-kwaasi mirá ónááowe
 kwésuwasa ⁵ miwímá íma kampar-áímbá kwésesa
 miwívímbá íma sáwí-aimba kwáyowai mináúná-
 ímá suwa'á ísaraumne.

kwíyómpaken-kwayo'narauti kwaasái.

⁶ minkákémbá awánaawanda kwíyómpaken-
 kwayo'nako sanaan-úramba araravámaena
 áséi-kwasai kwaíkwai'a ínín-kwasai marapá'á
 máyón-kwaasiyavena amápa'-maravaken-
 kwaasiye amápar-akun-andaraken-kwaasiye
 ó'on-o'on-aimba kwésun-kwaasiye ó'on-o'on-
 kuwara-kwaasiye miráumai-kwaasiyavena
 simátimindayavena araravámaena kwénaaena
⁷ anónka'a séna Áánútu aaivimbá maitinkánín-
 kanaama kwétivo Áánútun-áároi kwéinkaise'a

kwentávé'a kwená ááimba ó'oran-aaimba-iyé seró. kwíyómba maramá uwí-nómbá non-úramba tarórrurairwaina imáyáa é'a áwí'a mósá máraaro kwíyómpaken-kwayo'nako siráiyé.

⁸ súwana kwenánaaembo kwíyómpaken-kwayo'nako túwai séna anón-daoko áwí'a Pépíroni-nao'a tawisínaawisi umásukaiyé. mirá úwasa mindáópaken-kwaasi amápa'-maravaken-kwaasi sáwí-ampa'a tavisimái métínkówasa ó'on-o'on-tantaa'a sáwísawaa uráawe minkwíyómpákén-kwáyó'nákó siráiyé.

⁹⁻¹⁰ súwana minkáé'nárai tínaaembo kwíyómpaken-kwayo'nako túwai anónka'a séna kwaásimo anón-avaa-kwankona imáyáawe kwenáúwawakaani'a úmárówaina imáyáawe mósá máraan-kwaasi Áánútu áwáá'a tiyíníyé. mináváá-kwánkóná aúvái túwayaankare tiyáánkare agaimakáan-kwaasi Áánútu áwáá'a tiyéna íma sáwíyan-awaa'a tiyínívo anón-awaa'a tiyínasa kwíyómpakemba kawé-kwáyó'nárawa túrankare kentáásí sáwí-meyamba mairáiwai aúrankare iramá kwégaipa'a sáwí-kwiyumba ún-ontamba agaimakáipa'a mésa títe kwéinasa ménaaowe. ¹¹ iravínkémbó úmúmbó iyíntemba aasiyaasí títe úmae iyíníyé. anón-avaa-kwankona imáyáawe kwenáúwawakaani'o úmárówaina imáyáawe mósá kwémaraawai mináváá-kwánkóná aúvái tine'á agaimakáawai íma aagándésa aasiyaasí títe úmaena iyíníyé.

¹² kemá Yóni sumpo Áánútuna kwaási ísáaro. Áánútun-aaí kwétagwiyave'a Ísuwe aráápamai máyáawai asiramái máéro kemá Yóni kwésune.

13 minkákémbá isááwánda moóráwai kwíyómpakemba simásimena séna maanáimbá aúvái-kwandaavimba agayaaó. ívékwaranaaénkwara'a Ísóigowe tarúmai máyáawai puwíyanamo éna Áánútu kawe'á umátinkaniye. Áánútun-amanko simásimena séna mináimbá árair-aimban-iyé. ívé'a mayáímá kwémaesa naaémba aagándésa miwítí mayáívínkémbá paárinin-tantaa'a miwívá'á kwéniye simásímakaiye siráiyé.

kwaásiyavena kwántámai-aimba siráin-kwasai.

14 súwa'a awánaawanda moóráwai kwaási-úrandakoraawai kwayán-áinánká'á ména a'nómpímbá usáyaaitaraiwaina kánumo'a kóri-ontandei úmakon-kanumo'a kwáyowana ayáámpimba áwááiyemo tóm-bankara'a kaetám-bánkárá'á tokówana 15 minkákémbá kwíyómpaken-kwayo'nako kwíyómpa'-mono'-naumpakemba kunákárúwena ainánká'á máyowaintavena anónka'a séna marapá-tómbá kareparáivo toómbó akaráníyonda-kanaama kwétivo kaetám-bánkárá'á toké akaraaó súwana 16 ainánká'á máyowai kwená kaetám-bánkárá'á tokéna mintómbá ákákaiye.

17 akarówana mimbónó'-náúmpákémbá ánaaembo kunákárúwowai kwegwará'á áwááiyemo tóm-bankara'a kaetám-bánkárá'á tokéna máyowana 18 moóráwai kwenánaaemba kwíyómapaken-kwayo'nako irará'á kárákwirawai póímo tuvú'máímo agáyáan-ontan-taareirakemba kunákárúwena áwááiyemo tóm-bankara'a kaetám-bánkárá'á tokówaintavena anónka'a

séna marapá'á ándá-aramba ávun-kaivo ená kaetám-bánkárá'á toké minándá-árámbá akaraaó súwana ¹⁹ iséna minándá-árámbá kárámai makáiyé. aísamaivimbo makénamo mapamínanamo anombó kumínanamo uwínín-ayampa'a makáiyé. minándá-áránkóná ááimba sáwí-kwaasimo éna Áánútu anón-awaa'a tiyéna ándá-arambo mapámintemba mirá éna ²⁰ ándá-aramba mapánkon-ayampa'a anón-daokona awámpá'á mináyámpákáámbá kwaási tuvúkáiyé. ándá-aran-anombo kúmíntemba miwítí naaemá kuména kavirayán-dónkáámbá kumeémena kwaási kwénawikena ayáátááka'a kunkáiyé.

15

avakaeté-sawi-meyankona kwaasái.

¹ kumúwa'a awánaawanda kwíyómpa'a umásítai'a éna kwaási agaráátinkai-i'a úwana sáá'a kówana avakaeté-sawi-yantaa'a kwáyowasa kwíyómpakemba avakaeté-kwayo'narawa'a mésa misáwí-yántáá'á timíyanesa kwéesa minávákáété-sáwí-méyámbá tímatuwaiyanamo misáwí-méyámbó ánásagwinanamo éna Áánútuna áwáá'a ánásanimba awánaraumne.

² awánaawanda nonkwaaúnkáámbá ságayamba kwáyowana évaka'a iraráámbá kwégowasa mindón-awampa'a kwaási mésa íma anón-avaa-kwankona imáyáawe kwenáúwawakaanio úmárówaina imáyáawe íma mósá kwémaraawai kwená náámpaamba tine'á íma agaimakáawai anón-avaa-kwankomba usáyaaitarowai máyówana Áánútu uwíremba tímakowasa tokésa

mésa ³ imá sésa Áánútuna mayái-kwáásígó áwí'a Mósésinte kentáásí sáwí-meyamba mairáiwainte imá simátinkesa maará sésa

emá Ísóigo Áánútu amápar-asirayamba tokáandawai ená mayái ó'oram-bayai kwémayaanda awánéta sáátavai kwéunaya emá amápa'-maravaken-kwaasira'a kawáá uráandawai ená mayái arupí umái kawe'á umái kwémayaane. ⁴ Ísóigoo ewé su'mai ó'oran-kawe'a umái aoka'á máyaandawaimba pósa amáparawai enáároi inkaisésa ená ááimba ó'oran-aaimban-iye sénááowe. ená kawe'-máýáiyé su'maimo kwémayaanda paáruraisasa kwéawanesa amápa'-maravaken-kwaasi enópa'a tésa ená imáyáa enáwí'a mósá maránááowe

non-awámpá'á máyówai minímá siráawe.

⁵ suwa'á minkákémbá awánaawanda kwíyómpa'a mono'-náúmpá'á Áánútuna aoka'-náúmpá'á ontán-tigurówasa ⁶ kwíyómpakemba avakaeté-kwayo'narawa'a avakaeté-sawi-meyambo timénááowai mináóká'-náúmpákémbá kunákárúwesa kwayán-únánkwátói sугáýáagaya ún-unankwatoi urésa tintaara'a terávu-timur-anda urésa máyówasa ⁷ éiyaimbo túvamaimo máyówaivinkemba moóráwai avakaeté-taave'a tímúwasa mintáávépímbá Áánútu aasiyaasimó maí'mai'o íníwaimo áwáá'o tíyín-tantaa'a kwáyowana ⁸ naaúmpa'o úmúntemo intembá Áánútuna mono'-náúmpá'á kwená asirayánkówé kwená ó'oran-aainkona ságayankowe anómba úwasa kwaási íma kanaán-umai mindáúmpá'á

kwéiyesa avakaeté-kwayo'narawa'a avakaeté-sawi-meyamba tímatuwere sésa mindáúmpá'á íma iráawe.

16

Áánútu áwáá'a tíkain-kwasai.

¹ minkákémbá isááwánda mono'-náúmpákémbá moórawai minávákáéténárawatavena anónka'a séna avakaeté-taavepinkemba Áánútu áwáá'o tíyín-tantaa'a marapá'á ayáúsuwaaro súwana
² minávákáéténárawapinkemba aivakéwái kwená táávepinkemba marapá'á ayáúsuwowa anón-avaa-kwankona aúvái tine'á agaimakésa kwenáúwawakaani'o úmárówaina imáyáa mósá makáawaitopa'a anón-karevutomba túwawaapimpa'a kówana títe uráiyé.

³ úwana kwenánaaembo máyowai kwená táávepinkemba uwí-nómpá'á ayáúsuwowa uwí-nónkó púwín-kwasigona naaeráámbá úwana uwí-nómpínkén-kwámbá putásaraiye.

⁴ putásowana minkáé'nárai tínaaembo máyowai kwená táávepinkemba nonayumpinká'á ayáúsuwowa naae-nómbá aúkúwa'a

⁵ minkákémbá isááwánda kwíyómpaken-kwayo'na'a nonká'á kárákwirowai séna

emá kawer-úramba umái máyaandawai aiva'á mé ívékwara'a máyaandawai misáwí-méyámbó tímakaanda kawé'á umái arupí uráane.

⁶ ená kwaásiye enáái simátímakaawaiye tínkamuwasa pukáantavai naae-nómbá aútínkaraane. mindáyavai kawé'á kwée miwítí sáwí-mayaigona anondá tímakaane

nonká'á kárákwirowai súwa'a ⁷ isááwánda
moóráwai póímo tuvú'máímo agáyáan-
ontan-taareirakemba séna

Áánútu Ísóigo amápar-asirayamba tokáandawai
misáwí-méyámbó tímakaanda kawe'á umái
arupí uráane

siráiye.

⁸ súwana minkáúmbónárau tínaaembo máyowai
kwená táávepinkemba aaváúrá'á ayáúsuwowana
Áánútu érankowana kwaási tine'ó iramó
kaintembá aa'á kéna tinepái ó'oraumai kówana
⁹ títe úwasa Áánútumba simái sáwí'a umánkesa
Áánútunopakemba misáwí-méyámbá kwétiye
sumbánivo miwítí sáwí-mayai íma tuwésa
Áánútunopa'a tésa kwená ááimba ó'oran-
aaimban-iye íma siráawe.

¹⁰ íma suwaná minéiyáíndárau tínaaembo
máyowai kwená táávepinkemba anón-
avaa-kwanko kwaásira'a kawáá urópa'a
ayáúsuwowana túнкуwasa kwemá kawáá urówai
tuní-áyámpá'á mésa títe kwéuwasa kwáá'a
kwétesa tímááví túwááyaandei kwéunkaresa
¹¹ títe kwéuwana karevú'a kwégontavai
Áánútumba kwíyómpakewaimba simái sáwí'a
umánkómbanivo íma sáwí-mayai tuwésa
kwenópa'a tiráawe.

¹² íma tuwaná minévá'ááséínárawa tínaaembo
máyowai kwená táávepinkemba anón-donko
áwí'a Yúvérétísi-nonka'a ayáúsuwowana
mindómbá ká'náguwasa aaváúmó usón-
ayampa'-marapimpa'a kawáá urówaiti aambá
kwíyúntavena mindómbá ka'náguraiye.

13-14 mindómbá ká'náguwa'a awánaawanda arááínkó óipinkemba awáímá túwana anón-avaa-kwanko óipinkemba awáímá túwana kampar-áimbó simátímakowai óipinkemba awáímá túwasa minkáúmbó-áwáígó tirumpimbá kaumbo-táráváá-kwámbá mésa ó'on-o'om-bayai ímo awánarom-bayai kwémaesa Áánútuwemo áái'o tíyénesa amápa'-marava'a kwénaaesa kawáá-kwáásí tí'maesa Áánútu amápar-asirayamba tokáiwaina anón-kanaama áái'o tíyénesa tiráawe.

15 kemá Yóni simátíme'a sé'a Ísu séna umóyán-kwáásímó tímbo ímo ísaraawanamo tintembá íma ísarenka'a kúmónnda simu'marésa unáánkwátói úmaresa máyayawai íma unáánkwátói-iyaintavesa tigaemá ónááowe Ísu siráíye kemá Yóni sune. awánaawaanda 16 minkákémbá kawáá-kwáásí tí'maesa moórá-ayampa'a máupa'a Yútaa-kwaasi tááivinkemba Ípíru-aimpinkemba Áámagétoni-maravare kwésesa torupamá méraawe.

17 máyówana minává'móráénárawa tínaaembo máyowai kwená táávepinkemba úndámo torópa'a ayáúsuwowana moóráwai mono'náúmpá'á kawááin-avarakemba anónka'a séna amápa'-mayai ánásagwiye súwana 18 kwíyónaai kwésuwana awairái kwésuwana tawáomba kwéuwana anóm-barima téna marapá'á kwaási máyónkakene ívékwara'o máyáankare mirám-bárimá íma kwétena 19 anón-daopa'a kaumborá'á maramá kítíraa'a uréna tawákaa'a úwana amápa'-marava'a anón-daopimpa'a tawisínaawisi úwana Áánútu Pépíroni-anon-

daopaken-kwaasi sáwí'a umbá Áánútu imáyáa éna áwáá'a tiyéna miwítí sáwí-meyamba anómba timúwana ²⁰ nonavuvumpa'-márámá amápa'a nawíkasuwowana omátomba arúwáásé umágúwana ²¹ kwíyómpakemba anón-umbai tain-óntánkáámbá kaaíyaramba kuména kwaási tínkamuwasa Áánútumba simái sáwí'a umánkaraawe. anón-kaaiyaramba anómba sáwí-meyamba timúntavesa Áánútumba simái sáwí'a umánkaraawe.

17

Pépiróni-kwaasi kwántámai-aimba siráin-kwasai.

¹ sáwí'a umánkówana kwíyómpakemba avakaeté-kwayo'narawa'a avakaeté-taave'a tokówaivinkemba moóráwai simásimena séna tiréna'a eénánká'á nááin-inimba sáwí-meyamba mayáinda agarááránkáano. minínínkóná ááimba anón-daopa'a sáwíva'-non-awampa'-naopa'an-iye. ² mindáópaken-kwaasimo ó'on-o'on-tantaa'o sáwí'o ombá amápa'-maravaken-kawaa-kwaasi mirá uráawe. uwo'aó'-nómbó nésamo uwo'aó'ó ontembá mindáópaken-kwaasi sáwí'o ombá ó'on-o'om-baravaken-kwaasi tuwánésa mirá uráawe simásímakaiye.

³ simásímatuwowana Áánútun-amanko kempímbá anómba umásinkowana minkwíyómpákéwái sí'maena kavóná-marava'a mósinkowa'a awánaawanda moórá-anon-avaa-kwanko moórá-inimba ayáá'marena ména áúwawaa'a naae-áúmá kwáyowana Áánútumba simái sáwí'a umánkaron-aimba ane'á

agaimakówana avakaeté-a'nomba kwáyowana
 miná'nómpímbá áwááyaamba siyáánkai
 usarówana ⁴ minínínkóná unáánkwtóí évaka'a
 naae-únánkwátóí évaka'a sokón-unankwatoí
 uréna kwená konaarirí-yántáá'á sáwívar-
 ontamba tuwéna maimái umásokena kóri-
 ontandei úmakon-don-anama ayáámpimba tokéna
 mindón-ánávímbá sáwí-yantaare su'mai ógwitena
 sáwísawaamo uwáíná ááimba mindón-ánávímbá
 kwáyowana ⁵ aúwayaanka'a agaimakéna séna
 anón-daopa'a áwí'a Pépíróni-naopa'a eénánká'á
 nááówai tinówa é'a marapá'ó sáwísawaa
 kwéowai tinówa úne agaimaréna súwana
⁶ Áánútuna kwaásiye Ísun-aaí simátímakowaiye
 tínkamuwasa púwúwana uwo'aó'-nómbó
 nésamo uwo'aó'ó ontembá minínínkó
 tínkamena uwo'aó'á úwa'a awánaawanda
 sáá'a kówana ⁷ kwíyómpakewai simásimena
 séna íma áá'a kaíno. mináváá-kwánkó
 minínínkómbá ayáákaimba avakaeté-a'nomba
 iráísana siyáánkai-awaayaamba kwáyáiwaiye
 minínínkónté miwítí ááimba simámenaumne.
⁸ awánaánda-avaa-kwankona ááimba ááéma
 ména pukáimba póna avéúnyaaím-baipinkemba
 usásinainana Áánútu ánásasuwaníye. Áánútu
 maramá íma taróruronka'a maí'mai'a ónááon-
 kwaasi túwí'a agaimaréna ímo túwí'o agairáin-
 kwaasi mináváá-kwámbá usásinainda awánésa
 táátavai ónááowe. ááéma ména pukáimba
 usásinanintavai táátavai ónááowe kwíyómpaken-
 kwayo'nako simásímakaiye.

⁹ simásímatuwena séna kawer-ímáyáágwáráwái
 mináínkóná ááimba isánááowe. minávákáété-
 á'nónkóná ááimba avakaeté-omaka'a minínínkó

méraipa'an-iyé. miná'nónkóná ááinkwara'a avakaeté-kawaa-kwaasin-owe. ¹⁰ minávákáété-kawaa-kwaasivinkemba éva'aasei kawáá urésa púwúwana moóráwai máyáimba póna moóráwai aáno paáréna sáwiyanka'a méníye. ¹¹ mináváá-kwánkó ááémo ménamo pukáiwaina ááimba minávákáété-kawaa-kwaasi tínaemba kawáá umai méníwai éna minávákáété-kawaanarawakaamba mirá ínana Áánútu ánásuwaniye. ¹² siyáánkai-awaayaamba kwáyáiwaina ááimba siyáánkai-kawaa-kwaasi kawáá-máyái íma mairésa naaémba anón-avaa-kwankona asirayámbá mairésa sáwiyanka'a kawáá ónááowe. ¹³ miwítí asirayámbá kwaásira'a kawáá ónááontavesa mimbórá-ímáyáá ésa anón-avaa-kwankona imáyáa kwarésa ¹⁴ kentáási sáwí-meyamba mairáiwaimba áái'a tiyáiyana kwemá usáyaaitena amápar-asirayankwara-kwaasi kwená asirayánkó usáyaaitaraiwai póna amápa-kawaa-kwaasira'a kawáá uráiwai póna usáyaaitaniye. tááyena kesí kwaásin-owe siráísasa kwembá íma auwésa kwenaráái kwégwaraawai usáyaaindara'a kwesé ménaaowe kwíyómpaken-kwayo'nako simásímakaiye.

¹⁵ simásímatuwena séna awánáanda-nonkona ááimba eénánká'ó nááín-ininko máyáin-donkona ááimba sáwíva-kwaasi amápa'-maravakemba ó'on-o'on-kuwara-kwaasi ó'on-o'on-aimba kwésen-kwaasin-owe. ¹⁶ aváá-kwánkóé siyáánkai-awaayaankwarawai awánáandawai eénánká'ó nááín-ininkomba tíyántavesa umánkesa sáwí'a umánkesa unáánkwátói ayú'máyáawana unáánkwátói-iyaimba máyainasa ama'á násuwesa ayáántámba

agaisuwánááowe. ¹⁷ Áánútu misáwí-
 kwáásí imáyáa timúwasa mimbórá-ímáyáá
 ésa kwaásira'o kawáá í-ásíráyámbá anón-
 avaa-kwankomba amésa pósa Áánútuna
 imáyáavinkeni'a íyana Áánútumo siráin-
 aimba paáriniye. ¹⁸ minínimbó awánaánda-
 ininkona ááimba anón-daopakewai amápa'-
 maravaken-kawaa-kwaasira'a kwégawaa-owain-
 owe kwíyómpaken-kwayo'nako simásímakaiye.

18

Pépiróni-nao'a tawisínaawisi uráin-kwasai.

¹ simásímatuwowana awánaawanda moóra-
 kwayo'nako kwíyómapakemba kuména anón-
 asirayamba tokéna kwenanekembá marará'á
 kusá kwégowana ² anónka'a séna tawisínaawisi
 uráimba anón-daopa'a áwí'a Pépiróni-naopa'a
 tawisínaawisi umásuwaisana taraváá-kwántóné
 ó'on-o'o-sawi-yantaare mindáópa'a máyáísana
 sáwí-numawe inkáísén-dumawe mindáópa'a
 máyáiye. ³ Pépiróni-naopaken-kwaasi ó'on-
 o'on-tantaa'o sáwísawaamo umbá amápa'-
 maravaken-kwaasi tuwánésa mirá uráawe.
 amápa'-maravaken-kawaa-kwaasi Pépiróni-
 naopaken-kwaasiti sáwí-amba kwakáawe.
 amápa'-maravaken-kwaasi óísamba tíma'maesa
 kwénaaun-kwaasi anón-ontamba mayánée
 sésa Pépiróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba
 kwakáawe. mindáyavena Pépiróni-naopa'a
 tawisínaawisi umáguwana kwaási ánásaguraawe
 siráiye.

4 minkákémbá isááwánda kwíyómpakemba moóráwai séna

kesí kwaásiyono. sáwí'o ontembá mirá ováinivo mindáópa'a túwáaro. miwítí sáwí-

meyamba máyáavainivo mindáópa'a túwáaro. 5 Pépíróni-naopaken-kwaasi

sáwí'a úmae iráamba Áánútu misáwí-yántáá'á imáyáa éna sáwí-meyamba kwétimivo mindáópa'a túwáaro.

6 Áánútuwo mindáópaken-kwaasi sáwí'a uráantavai sáwí'a umátinkaa. sáwívaka'a sáwí'a uráantavai kaesé-umai sáwí-meyamba tíma'mae iyuwó. 7 tirááimo

taim-báyáímó kwémaesamo sésamo kawe'-máýáiyá kwémayaumne sentembá títemo índai'a umátinke tirumbá sáwí'a umátinkaa. miwí túma maimaé iyésa sésa amápa'-maravaken-kwaasira'a kawáá úndampo íma ketor-ínínkáántá umái méta ivi'á tánaumne siráawe. 8 Áánútu

Ísóigo aaivimbá kwémaitinkaiwai amápar-asirayamba tokáimba póna mimbórá-táwai sáwí-meyamba timínasa évakarawai puwíyasa ivi'á kwétaiyana ayawaimá kwétainasa puwíyana mindáópa'a iramá kágwiniye

siráiye.

9 simásuwena séna amápa'-maravaken-kwaa-kwaasiyomba Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba kwarésa ó'on-o'on-tantaa'a sáwí'a uráawai mindáópa'a iramá kánín-umumba awánésa toikampóí'a urésa ivi'á tánááowe. 10 miwítí sáwí-meyamba awánésa tiyántámbá kwétainasa

táátavai kwéesa némpa'a mésa eésé'á ésa sésa anón-daopa'a Pépíróni-naopa'a awánáúndaya siruntá kwéiye. asirayán-dáópa'a isaná mimbórá-táwai sáwí-meyamba tiráiyé sénááowe.

¹¹ síyasa Pépíróni-naopaken-kwaasi óísamba íma meéyán-unkakémbá pukáantavesa mindáyavai amápa'-marava'a óísamba tíma'maesa kwénaaon-kwaasi ivi'á tánááowe. ¹² miwítí óísamba tíma'maesa kwénaaon-óisamba anón-ontamba tuwésa kawer-óntámbá ó'on-o'on-ontamba meéyán-uraan-ontane kawer-únánkwátói évaka'a sokón-unankwatoiyé évaka'a naaeyayán-únánkwátói taaimá kawe-kwíyúmbá ún-taaiye évaka-tantaa'a póáwááyandei ésa taaineí ésa naaeyayán-óntándéi ésa asirayán-óntándéi ésa kaawai-óntándéi úmakaan-tantaare ¹³ áséi-kanama toópímbá umándaan-kanawe áséi-kwiyumba ún-kanawe áséi-kwiyumba úm-basawene ándá-aran-done masawéne kanaráán-tóné ampaantaríraan-tone póíma évaka'a purumakané sipisípiye ósine póímo maimaénamo nááín-kaariye kwayó-kwáásíyómbá miwítí mayáímá kwémaesa meéyámbá íma kwémayaan-kwaasiye mirám-baaran-tantaa'a Pépíróni-naopaken-kwaasi íma meéyámbaresa pukáantavesa ivi'á kwétesa ¹⁴ sésa tirááímo kwétain-tantaa'a ánásaimba miwítí óísane miwítí konaarirí-yántáaré ánásaimba póna íma ó'a paáriníyé sésa ¹⁵ óísamba tíma'maesa kwénaaon-kwaasi mirán-tántáá'á kwétimesa anón-ontamba kwémayaan-kwaasi Pépíróni-naopa'o sáwí-meyambo máyáamba awánésa tiyántámbá kwétainasa táátavai kwéesa

némpa'a mésa toikampóí'a urésa ivi'á tésa
¹⁶ eésé'a ésa sésa anón-daopa'a Pépíróni-
naopa'a awánáúndaya siruntá kwéiye. miwí
kawer-únánkwátói naaeyayán-únánkwátóiyé
sokón-unankwatoiyé urésa miwítí konaarirí-
yántáá'á anón-ontamba tuwésa maimái
umásokaawe. ¹⁷⁻¹⁸ mimbórá-táwai miwítí anón-
oisamba sáwísawaa umásukaiye sénááowe.
nompí-sípíyó tivoísáiyé nompí-sípívimbá
mayáímá kwémayaawaiye nompí-sípívimbá
úwoi kwénaaowaiye nompí-sípívimbá óisamba
tíma'maesa kwénaaowaiye miráumai-kwaasi
mindáópa'a iramá kwégain-umumba awánésa
némpa'a mésa sésa mindáókoma amápa'-
naokomba usáyaaitarain-daokoman-iyé sésa
¹⁹ tirunkó sáwí'a ínasa ovaimá káúmai tí'nómpá'á
avésa toikampóí'a urésa ivi'á kwétesa eésé'á
ésa sésa anón-daopa'a Pépíróni-naopa'a
awánáúndaya siruntá kwéiye. mindáópaken-
kwaasi sáwívar-oisamba makáamba pósa nompí-
sípívimbá kwénaaon-kwaasi amáparawai sáwívar-
ontamba mairáawe. mimbórá-táwai mindáó'a
sáwísawaa umásukaiye sénááowe.

²⁰ kemá Yóni súnnda keinárawa'a kwíyómpa'a
máyaáawaiye Áánútuna kwaásiye Ísuna aantá-
kwaasiye Áánútun-aaí simátímakaawaiye tirunkó
kawe'á íníye. Pépíróni-naopakén-kwaasi
keinárawa'a sáwí'a umátínkáamba póna Áánútu
anondá sáwí-meyamba tímínana póna tirunkó
kawe'á íníye kemá Yóni súnne.

²¹ minkákémbá kwíyómpaken-kwayo'nako
asirayáwái anón-ontamba umbaiyé tón-

ontamba maimaéna uwí-nómpímbá mámetuwena
 séna minúmbái-óntámbó máasiramaimo
 mámetuwáúndamo nompímbó kumeémenamo
 aúyokwintemba minánón-dáóko Pépíróni-
 naokomba asiramái sáwísawaa umásuwaanasa
 íma ó'a ónááowe. ²² mindáópa'a kwaási
 íma ó'a uwíremba tuvuwésa kámoyamba
 tésa nasé'nasepaamba tésa imá sésa íma
 mirá síyasa isánááowe. amápa-tantaa'a íma
 taróiyasa awánanaaowe. toómbá íma agáyém-
 ba awánanaaowe. ²³ oómbá íma kúra'maesa
 nááiyamba awánanaaowe. aaraiyé kwaaiyé íma
 mésa unáánkwátói-i'o káínda íma awánanaaowe.
 mindáópaken-kwaasi óísamba tíma'maesa
 kwénaaon-kwaasi amápa'-marava'o tíma'mae
 kwénaaon-kwaasi usáyaaitaraawe. puka'ó
 agáyáamba amápa'-maravaken-kwaasi tuwáné-
 sa kampa'á sésa kawé'á kwéowe sésa misáwí-
 ámbá kwakáawe. ²⁴ mindáópaken-kwaasi
 imáyáa tímúwasa Áánútun-aaí simátímakaawaiye
 Áánútuna kwaásiye tínkamuwasa pukáamba póna
 Áánútu anondá sáwí-meyamba tímakaiye siráiyé.

19

kwíyómpa'a imá siráan-kwasai.

¹ simásuwowasa kwíyómpakemba sáwíva-
 kwasimo kwésuntemba suwa'á isááwánasa sésa
 Áánútu áwita mósá kwémaraumne. kentáási
 Áánútu amápa-tantaa'a usáyaaitarena
 kwená ááimba ó'oran-aaimba isaná
 asirayánkwáráwái ména ² mindáyavena
 misáwí-méyámbó tímakaimba kawé'á
 umái arupí uráiyé. mindáópaken-kwaasi

amápa'-maravaken-kwaasi sáwí-ampa'a
tavisimái métínkówasa ó'on-o'on-tantaa'a
sáwísawaa uráamba póna sáwí-meyamba
tímakaiye. mindáópaken-kwaasi Áánútuna
kwayó'nárawa'a tínkamowasa pukáamba
póna anondá sáwí-meyamba tímakaiye

simásuwesa ³ ó'a sésa

Áánútu áwíta mósá kwémaraumne. mindáópa'a
iramá kwégena úmúmba úmae kwéiyena
íma ánásaniye

suwasá ⁴ moórá-kwaai aiyayaan-umai éiyain-
anon-kwaasiye éiyaimbo túvamaimo máyówaiye
Áánútu kawááin-avara'a máyowai aúranka'a
kívairea kwená imáyáa mósá marésa sésa árair-
aimba isatá Áánútu áwíta mósá kwémaraumne
siráawe.

⁵ suwaná minkákembá kawááin-avarakemba
aagówé su'mai séna keinárawa'a anón-
kwaasivinkene úwoi-kwaasivinkene Áánútuna
kwayó'nárawa'a kwenáísamaivimbo máyáawai
amáparawai kwenáwí'a mósá máráaro siráiyie.

Ísu kwená kwaási kwétirain-kwasai.

⁶ simásuwowasa sáwíva-kwaasimo suntembá
kwésuwana nosiyarákémbó sintenkáámbá
kwésuwana kwiyónaaimo sintenkáámbá
kwésuwa'a isááwánasa anónka'a sésa

kentáásí Ísóigo Áánútu amápar-asirayamba
tokáiwai kwégawaa-isata póta kwenáwíta
mósá kwémaraumne. ⁷ aúwinimbo
tuwai'máátópa'o kwígwaésamo tokwaa
ontembá kentáásí sáwí-meyambo
mairáiwai kuntiránín-kanaa amu'marésa
ménaaon-kanaa kwétisana póna sirunkóyá

aamoiyá kwéisata kwená ááimba ó'oran-
 aaimban-iye kwésune. ⁸ Áánútu Ísumo
 kuntiránín-kwaasi kawer-únánkwátói
 kwayán-únánkwátói umátínkáisasa
 méraawe siráawe.

minúnánkwátóigona ááimba Áánútuna kwaási
 arupí-mayaima kwémayaawe.

⁹ minkákémbá kwíyómpaken-kwayo'nako Ísun-
 aaiyavai áraire kwésewaiyavena imáyáa éna
 kembá Yónimba simásimena séna maanáimbó
 simáménda aúváivimba agayaaó. kentí sáwí-
 meyamba mairáiwaina aaraimó tokwaa on-
 tánómbá nánááontavena Áánútu kwétaayain-
 kwaasi tirunkó aamoí kwéiye simásímatuwena
 séna Áánútu mináimbá árai'a siyé kwíyómpaken-
 kwayo'nako simásimuwa'a ¹⁰ kwená imáyáa mósá
 maránáe kwése'a aísamaivimba kivaíraawanana
 simásimena séna íma mirán-uwo. emó ená
 kwaásiyemo Áánútuna kwayó'nárawa'o é'o Ísumo
 siráimbo taagwiyavúntemba kegwárá'á Áánútuna
 kwayó'ná'á úmpo kesí imáyáa íma mósá maré
 Áánútuna imáyáawe su'mai mósá maraaó
 simásímakaiye. Áánútun-aai simátíméwaimo
 sembá Ísuntavesa kwésewe.

Ísuntavena kwántámai-aimba siráin-kwasai.

¹¹ minkákémbá awánaawanda kwíyómpa'a
 ontá tigurówana moórá-poigo áwí'a ósimba ména
 moóráwaimba ayáá'mare máyowana kwenáwí'a
 árai'na'a éna arupí umái máyainda'a póna
 aaiwimbó maitínkáimba arupí kwéena áái'o
 tíyáimba arupí kwéena ¹² aúranko iraráámbá
 kwégowana a'nómpímbá usáyaaitaraiwaina

kánumo'a sáwíva'a kwiréna kwenane'á
 moórá-awi'a agaimakówana mináwíkóná
 ááimba ó'owi íma ísówana kwewé su'mai
 kwéisena ¹³ kwená unáánkwátói naevímbá
 tu'mái umásokowasa kwenáwí'a Áánútuna
 imáyáa agaráátínkáiwai Áánútun-aaigoman-
 iye kwésuwasa ¹⁴ kwíyómpakewai áái'o
 tiyánááowai kwayán-ósín-arósáánumpimba
 mésa kawer-únánkwátói kwayán-únánkwátói
 umásokesa kwenánaaemba kwárówana
¹⁵ kwenóipinkemba taánasatama áwááigwara'a
 kwáyowana amápa'-maravaken-kwaasi karánín-
 tanasatama kwáyowana asirayán-támayo'a
 tokéna asiramái kawáá íniye. Áánútu
 amápar-asirayankwarawai kwená namuro-
 kwáásíyávéna anón-awaa'a tiyínana asirayán-
 támayo'a tokáiwai sáwí-meyamba timínana ándá-
 arambo mapámówanamo anombó kúmíntemba
 mirá-sáwí-méyámbá timíniye. ¹⁶ kwená
 unáánkwátóirare amúntánkáré áwí'a agaimaréna
 séna amápar-asirayankwara-kwaasi kwená
 asirayánkó usáyaaitaraiwai éna amápa-
 kawaa-kwaasira'a kawáá uráiwaiman-iye séna
 agaimakáíye.

¹⁷ agaimarówa'a awánaawanda moóráwai
 kwíyómpaken-kwayo'nako aaváúmó kwáyonka'a
 ména sanaan-úrambo araravámaenamo
 kwénaain-dumaontavena anónka'a séna Áánútu
 anón-tomba kwaási timakáán-tómbá timínimba
 pósa tayorupanááowe. ¹⁸ kawáá-kwáásí timaré
 i-kwáásítí anón-kwaasi timaré asirayán-kwáási
 timaré ósinton-timare tiyáá'maesamo kwénaaon-
 kwaasi timaré amápa-kwaasi timaré úwoi

kwénaaon-kwaasi timaré ó'owiti mayáímó kwémaesamo meéyámbó ímo kwémayaan-kwaasi timaré anón-kwaasi timaré úwoi-kwaasi timaré miráumai-kwaasiyon-timare tamandaaró siráiyé.

¹⁹ súwa'a awánaawanda anón-avaa-kwankoe amápa'-maravaken-kawaa-kwaasiye miwítí i-kwáásíyé torupésa ósin-arósáánumpimba máyowaiye kwená kwaásiye áái'a tiyáiyanesa toruparówasa ²⁰ ósin-aróráánumpimba máyowai anón-avaa-kwankomba tátoresá kampar-áímbó simátímakowaimba tátokowana kwemá ááéma anón-avaa-kwanko aúranka'a ó'on-o'om-bayai ímo awánarom-bayai kwémaena anón-avaa-kwankona aúváímo tine'ó agaimakáan-kwaasi kwenáúwawakaani'o úmárówaina imáyáamo mósá makáan-kwaasi sáwí-ampa'a tavisimái métínkarowainte anón-avaa-kwankonte mindárai tátokesa úwoi máyówasa sáwí-marupa'a iramá káma-kama kwéena sáwí-kwiyumba kwéum-barupa'a túwówana ²¹ ósin-arósáánumpimba máyowai minkáé'náraití kwaási óipinken-tanasatanei karówasa putásowana numayónkó tima'á ááinaraiye.

20

ayáátááka'a 1,000 ima kwémaen-kwasai.

¹ ááinasuwowa'a awánaawanda kwíyómpakemba moórá-kwayo'nako kuména avéúnyaaím-baipinken-kima tokéna asir-ayán-ándá umbaí tón-andama tokéna ² arááínkómbá kuntátokéna naaóvá'á marapá'á irankavayaambá aúkéna marapá-kwáásí kampar-áímbá simátíma'maena iráiwai áwí'a

Sáátáánigomba kuntáto'mai 1,000 ima úwoi ménintavena asááúmarena ³ avéúnyaaimbaipimba awéntayuwena óika'a awááumai sanómbá támakaimba 1,000 ima mimpímbá ména amápa'-maravaken-kwaasi kampar-áímbá simátiminasa árai'a siyé seváímpóna mimpímbá ména 1,000 ima ánásainana ayúrankainana sáwíyanka'a naaíniye.

⁴ minkákémbá awánaawanda kawááuwaiti avamá kwáyowasa minkávámbá kwaasi máyówana Áánútu imáyáa timúwasa kwaásiti ááimba tísaa umai isánááomba awánaawanda kwaasi timambá kwáyowai Áánútun-aaí Ísumo siráimba simátímúwasa tinumarambá arátúwówasa pukáawai miwímá anón-avaa-kwankona imáyáawe kwenáúwawakaani'o úmárówaina imáyáawe ímo mósá makówai anón-avaa-kwankona aúvái túwayaankaare tiyáánkare ímo agaimakówai miwímá pukáampinkemba usásinesa Ísu Káráísitiye kawáá ésa 1,000 ima ménaaowe. ⁵ minkánáá kwaasi pukémpinkemba usásinanaaon-kanaa aiva-kánáá ínasa 1,000 ima maisuwésa ó'on-kwaasi pukémpinkemba usásinanaaowe. ⁶ pukémpinkembo aiva'ó usásinanaaowai tirunkó kawé'á ínasa aamoí ésa sáwí-marupa'o iramó kwégaim-barupatavesa íma táátavai ésa Áánútuna mayáí Ísu Káráísitina mayáí kwémaesa Káráísitiye kawáá-máyáí kwémaesa 1,000 ivimba mirá ónááowe.

Sáátáánigomba usáyaaitain-kwasai.

⁷ 1,000 ima maisuwéna Sáátáánigomba ayúrankainana ⁸ amápa'-marava'a kwénaaena

amápa-kwaasi kampar-áimbá simátíma'maena
 kwénaaena Kóko-kwaasiye Mékoko-kwaasiye
 áái'o tiyáíndayavena tí'maena sáwíva-kwaasi
 íma kanaán-umai táámpawanda-kwaasi
 mésa ⁹ amápar-ayampa'a kwaási-marimba
 kwimakésa tésa Áánútuna kwaási máyópa'a
 Áánútu mindáópa'a imáyáa kwéin-daopa'a
 taúkúmaresa máyówana kwíyómpakemba
 iramá kuména minkwáási kunkavútuwowana
¹⁰ Áánútuma kampar-áimbó simátímakowaimba
 Sáátáánigomba táto'mai sáwí-marupa'a iramá
 káma-kama kwéena sáwí-kwiyumba kwéum-
 barupa'a améntayuwena anón-avaa-kwante
 kampar-áimbó simátímakowainte timéntayukaim-
 baipimba améntayuwowana tí'a úmae kwéiyena
 íma ánásaniye.

pukáan-kwaasiti ááintavai tísaa ínín-kwasai.

¹¹ minkákémbá awánaawanda kawááin-avama
 anómba kwayá-ávámá kwáyowana moórawai
 minká'á máyowana kwenópakemba maramá
 kwíyóm-baru'a taaínkaar-uréna aúyokuwa'a
¹² awánaawanda pukáan-kwaasi anón-kwaasiye
 úwoi-kwaasiye kawááin-avaona aúrampa'a
 máyówana Áánútu aúvái-kwandaaiyomba
 awaséna moóra-kwandaaiyimba kwaási aúnái'o
 umáímo maí'mai'a ónááowai túwí'a kwáyowana
 évaka-kwandaaiyimba kwaási marapá'ó uráan-
 aimba kwáyowana Áánútu mináúvái awánéna
 miwítí ááimba tísaa umai kwéisená aaiyimbá
 maitínkaraiye. ¹³ uwí-nómpímbó pukáan-
 kwaasi usásinowasa mara-úrapa'o pukáan-
 kwaasi usásinowasa pukáan-kwaasi timambá

kwáyowai usásinowana Áánútu moórá-mora-kwaasi miwítí ááimba tuwánéna aaivimbá maitinkéna ¹⁴⁻¹⁵ kwaási aúnái'a umái maí'mai'a ónáiáowai túwí'a agaimakón-kwandaavimba ímo túwí'o agaimakówai Áánútu sáwí-marupa'a iramá káma-kama kwéum-barupa'a timéntayuwowasa kwaántái maru'á ánásowasa kwaási íma ókwar'a púwúwa'a awánaraumne.

21

aúná-mara aúná-kwiyom-barukona kwaasái.

¹ minkákémbá awánaawanda marawé kwíyóm-barure ánásaguwana aúná-marawe aúná-kwiyom-barure kwáyowana marará'á uwí-nómbá íma kwáyowa'a ² awánaawanda aúná-nao'a kawe'-náór-úrumba kwíyómpa'a paárurena Áánútunopakemba kuména Yérúsaremu-naopakaan-dao'a úmbanivo aúná-nao'a úwana aúwininko aúná-unankwatoi konaarirí úmarenamo awaikónópa'o kwintembá mindáo'a konaarirí úmakowana ³ kawááin-avarakemba moóráwai anónka'a séna ívé'a Áánútumo ménimba kwaásivimba ména miwisé máyainasa miwí kwená kwaási-i'a íyana miwisé ména íma tiyuwéna ⁴ miwí ti'numá uwátiyuwainana ááéraan-tantaa'a amápa'a ánásasuwinasa pósa íma puwésa íma toikampói'a ésa íma ivi'á tésa íma tí'a éna mirá íníye siráíye.

⁵ súwana kawááin-avara'a máyowai séna amápa-tantaa'a aúnáma kwéune simásuwena séna maanáimbó simámunda aúváivimba agayaaó. mináimbá árair-aimba póna paáriniye simásimena ⁶ séna amápa'-mayai ánásagwiye.

aivaré naaéne miwáná ááimba kemá úne. aiva'á mé'a ívékwará'a mé'a maí'maí'a ónaumne. amápa-tantaakona ááimba kemá úne. nontávái táái tinkáíndawai nombá tíménasa íma meéyámbaraiyamba úwoi tíménasa aúnái'a umái maí'maí'a ónááowe. ⁷ sáwí-yantaakomba kwéusayaaitaawai kesópakemba kawé-tántáá'á amápa'a tíménda miwítí Ísóigo onasá kesí iyámpói'a ónááowe. ⁸ ánivo ímo asiramái kesé máyáawaiye ímo kesé aráápamai máyáawaiye sáwí'o umái máyáawaiye kwaási tínkamowasa púwóni'a owáiyé aarai-úmóyáné kwaai-úmóyáné kwéowaiye pukaa'ó agáyáawaiye uwaa'á on-kwáásiyé kampar-ísóígóné kwaántá-kwaasiyeti imáyáa mósá maráawaiye kampar-áimbó kwésewaiye mirámó on-kwáásí sáwí-marupa'a íramá káma-kama kwéena sáwí-kwiyumba kwéim-barupa'a Áánútuna némpa'a mésa maí'maí'a ónááowe siráiyé.

⁹ súwana kwíyómpakemba avakaeté-kwayo'narawa'a avakaeté-taave'a tokésa avakaeté-sawi-meyamba tímakowaivinkemba moórawai simásimena séna tiréna'a Ísun-aaiyavesa áraire kwésewai kentí sáwí-meyambo mairáiwaina aúná-ininkaani'o on-kwáásí agarááránkáano súwana ¹⁰ Áánútun-amanko kempímbá anómbe umásinkowana sí'maena anón-omapa'a ayáátáár-omapimba móisinkena awánaao súwa'a awánaawanda kawé'-náór-úramba Yérúsaremu-naopakaamba kwíyómpakemba Áánútunopakemba kumúwana ¹¹ Áánútuna ságayamba mindáópa'a

kwáyontavena mindáo'a sán-kówasa anón-ontambo kwétuwesamo mairáan-ontambo taayáná-kwisiyan-ontambo makáawanamo sámó kaintembá mindáo'a mirá éna sán-kwégowasa ¹² í'á óntandei sanaan-úramba úmakowana minípimbá ontamá sísamaivakemba kae'á kumbaimái-ontama kwáyowasa minóntará'á kwíyómpaken-kwayo'narawa'a sísamaivakemba kae'á kumbaimáinarau kárákwiresa máyówana Ísareri áánimbaa túwí'a sísamaivakemba kae'á kumbaimáiwai túwí'a minóntará'á agaimakówana ¹³ aaváúmó usón-ayampa'a kaumbo-óntámá kwáúwana aaváúmó kumperón-ayampa'a kaumbo-óntámá káúwana évarevar-akwampa'a kaumbo kaumbó kwáyowasa ¹⁴ óntamba sísamaivakemba kae'á kumbaimái-ontamba marésa minóntánká'á í'á úmakowasa minóntánká'á kentáásí sáwí-meyambo mairáiwaina aantá-kwaasi túwí'a agaimakówa'a awánaraumne.

¹⁵ awánaawanda kwíyómpaken-kwayo'nakomo simásímakaiwai ayáámpimba moóra-tamayo'a kóri-ontandei úmakon-tamayo'a tokéna mindáoore minóntáwé miníré agambaráinda-tamayo'a tokéna ¹⁶ mindáoopa'a kwená támayo'nei évarevar-akwampa'a agambaréna toráúva'a agambarówana amápar-awampa'a mimbórál'a éna ayáátáá'a 12,000 úwana ¹⁷ iíkóná a'nónká'ó agambarómba 144 úwana kwaásimo táámpomba mirá úwana ¹⁸ miní'á taayáná-kwisiyan-ontandei úmakesa mindáo'a kóri-ontandei úmakowana ságayani'a kwéuwasa ¹⁹ í'á úmakon-ontanka'a konaarirí úmakesa kawer-óntándéi konaarirí úmakesa aiva'á taayáná-kwisiyan-

ontamba makésa miwá avóvomayaa'a sokón-ontamba asirayán-óntámbá marésa miwá avóvomayaa'a kwayán-óntámbá marésa miwá avóvomayaa'a taayáná-kwisiyan-ontamba marésa ²⁰ miwá avóvomayaa'a avután-óntámbá marésa miwá avóvomayaa'a naaeyayán-óntámbá marésa miwá avóvomayaa'a terávu-ontamba marésa miwá avóvomayaa'a taayáná-kwisiyan-ontamba asirayán-óntámbá marésa miwá avóvomayaa'a terávu-ontamba marésa miwá avóvomayaa'a taayáná-kwisiyan-ontamba marésa miwá avóvomayaa'a sokón-ontamba marésa miwá avóvomayaa'a naaeyayán-óntámbá marésa miráumai-ontamba konaarirí úmaresa ²¹ moórá-ontara'a suwáasuwaakinei úmakeša sísamaivakemba kae'á kumbaimái-ontara'a sísamaivakemba kae'á kumbaimái-suwaasuwaakinei minóntárávámbá úmakeša aambá kóri-ontandei kwi'makówana ságayani'a uráiyé.

²² ságayani'a úwana Ísóigo Áánútu amápar-asirayankwarawaiye kentáásí sáwí-meyamba mairáiwaiye máyóyana póna mono'-námbá íma kwáyowa'a awánaawanana ²³ mindáópa'a Áánútuna ságayanko sáma kwégamatinkowana kentáásí sáwí-meyamba mairáiwai mirá kwéuwana póna aaváúmá kwíyómba mindáópa'a íma kwáyowa'a awánaawanana ²⁴ mindáópa'o sámó kwégamatinkawai amápa'-maravaken-kwaasi sáma kamátinkainasa amápa'-maravaken-kawaa-kwaasi túwí'o kwéiyiwai mindáópa'a komáyaiyana ²⁵ mindáópa'a no'wááni'a íma ínasa pósa iír-óntámá íma úmaresa úwoi tisuwéwana

kwáyainasa ²⁶ amápa'-maravaken-kwaasi túwí'ò kwéiyiwai miwítí kawe-tántáá'á maimaésa mindáoopa'a komáyaiyana ²⁷ mindáoopa'a sáwí-yantaa'a íma kwáyainasa sáwí'a kwéiyawaiye kampar-áimbá kwéiyawaiye íma komaiyasa kentáásí sáwí-meyamba mairáiwaina aúvái-kwandaavimba aúnái'a umái maí'mai'a ónááowai túwí'a agaimakáinda-kwaasiye su'mai mindáoopa'a koménaaowe.

22

¹ minkákémbá kwíyómpaken-kwayo'nako moórá-nomba agaráásinkowana mindómbá ságayan-domba úwasa kwaási nésa maí'mai'a ónááon-domba Áánútuwe kentáásí sáwí-meyamba mairáiwaintei avarákémbá kwégumumba ² mindáoókona aampimbá kwégumuwana évarevar-awampa'a taaimá kwéna arambá irówana kwaási nésa maí'mai'a ónááon-taeramba moórá-kwiyontavai moórá-kwiyontavai arambá imaé kwéiyena úwana mintáyánama amápa-kwaasi kwénewana íma tí'a éna ánásainana ³ Áánútumo sáwí'a kwéovo túwáaro síndayantaa'a íma kwáyainana Áánútuwe kentáásí sáwí-meyamba mairáiwaintei avamá kwáyainasa kwená kwayó-kwáásí kwená imáyáa mósá marésa ⁴ kwenói'a awánésa kwenáwí'a túwayaanka'a agaimaráiyana ⁵ no'wáámba íma ínana aa'á íma káínana Ísóigo Áánútu sáma kwégamatinkainasa pósa oómbá íma kúra'mare maésa kawáá-máyái maimaésa kwéiyesa ménaaowe.

6 **minkákémbá kwíyómpaken-kwayo'nako simásimena séna mináimbá áráir-aimba póna paárinie. Ísóigo Áánútu kwenáái simátíméwai kwenamankómbá tímiwai kwená kwayó'nákómbá kwíyómpakemba ai'maréna séna sáwíyanka'o paárinin-tantaa'a kesí mayáí-kwáásí agaráátinkao siráie súwana** ⁷ **Ísu séna isaaó. sáwíyanka'a kumónaumne. mináúváívimbó kwáyáin-aimbo sáwíyanka'o paárinin-aimbo isésamo taagwiyavónááowai tirunkó aamoí íníye Ísu siráie.**

⁸ **súwa'a kemá Yóni mináimbá isé'a awáné'a kwíyómpakewai agaráásínkaraiwai aísamaivimba kívaire'a kwená imáyáa mósá maránáe sé'a ówánana** ⁹ **simásimena séna íma mirán-uwo, emó ená kwaásimo Áánútun-aaimo simátímakaandawaiyemo maanáúváívínkén-áimbó taagwiyávón-kwaasiyemo Áánútuna kwayó'nárawa'o ontembá kegwará'á Áánútuna kwayó'ná'á úmpo kesí imáyáa íma mósá maré Áánútuna imáyáawe su'mai mósá maraaó siráie.**

¹⁰ **simásímatuwena séna maanáúváívínkén-áimbá paárinin-tantaa'a sáwíyanka'a paárinivo íma aúpá'á maré avora'á maraaó.** ¹¹ **minkánáámó tínimba sáwí'o kwéiyawai sáwí'a íyasa sáwí'o umái máyaiyawai sáwí'a umái máiyasa kawé'ó kwéiyawai kawé'á íyasa kawé'á umái máyaiyawai kawé'á umái ménaaowe siráie.**

¹² **súwana Ísu séna ísáaro. sáwíyanka'a kumónaumne. kemó kwémayaam-bayaigona meéyámbá maimaé'a kumónaumne.** ¹³ **aivaré**

naaéna miwáná ááimba kemá úne. aiva'á mé'a ívékwará'a mé'a maí'mai'a ónaumne Ísu siráiyé.

14 súwasa mindáókona ontará'á iyésa taaéramba nésa maí'mai'a ónááontavesa unáánkwátóimo sese owanamó kawé'ó kwéintemba miwímá kawé'á umái máyáawana tirunkó aamoí kwéiyé. 15 sáwí'o umáímo máyáawaiye pukaa'ó agáyáawaiye uwaa'á kwéowaiye aarai-úmóyáné kwaai-úmóyáné kwéowaiye kwaási tínkamowasa púwóni'a owáiyé kampar-ísóígóné kwaántá-kwaasiyeti imáyáa mósá máraawaiye kampar-áíntávésa aamoí owáiyé mirámó úmae kwénaaowai mindáópa'a íma iyónááowe.

16 Ísu séna kemá Ísu kwíyómpakemba kesí kwayó'nákómbá ai'maráúnana kentópa'a kuména mináímbá Ísóígona kwaási isáígwáe séna kusimátímakaiye. kemá Tévíti aísaavutantamba uráundawai é'a aaváúmó usaráisanamo kwáyáin-o'a kemá úne Ísu siráiyé.

17 súwasa Áánútun-amankoe kentáásí sáwí-meyamba mairáiwaina aúná-ininkaani'o on-kwáásiyé sésa Áánútunopa'a teró kwésiyasa mináímbá kwéisaawai Áánútunopa'a teró sénááowe. nontávái táái kwétinkaindawai Áánútunopa'a teró. Áánútunopa'a kónáe síyawai tíyana Áánútu maí'mai'a ónááon-domba úwoi tímínasa nésa maí'mai'a ónááowe.

18 kemá Yóni paárinin-tantaa'a maanáúváiímbá agaimaré'a maanáúváiínkén-áímbá isánááon-kwaasiyave'a asiramái sé'a maanáímpímbó évakarawaimo kentí

imáyáavinken-ainkwara'o síyanamo éna
 Áánútu sáwí-meyamba timínimba agaimaré'o
 simátimunda-sawi-meyamba timíníye.
 19 évakarawaimo maanáintómpínkémbó paárinin-
 tantaa'o tínaaembo umámiyanamo éna Áánútu
 minkwáásíyávéna séna minkáwé'-náópar-
 uramba íma iyé'a maí'mai'a ónááon-taeramba
 íma nánááowe. maanáúváiímbó simátimunda-
 aintavena síníye kemá Yóni kwésune.

20 mináímbá árrair-aimban-íye kwésiwai
 sáwíyanka'a kumónaumne sisa'á árrair-aimban-
 ivo Ísóigo Ísu árai'a úwoi kumuwo kwésune.

21 Ísóigo Ísu Áánútuna kwaási úwoi
 kwétuwa'naa-ina'a máéro. mináímbá árrair-
 aimban-íye.

mináímbá ánásaiye.

aúná-aimba simái tarúmakain-kwasai
The New Testament in the Kosena Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kosena long Niugini

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kosena

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

363afe94-0b4c-5e94-bf3b-b68ce841dec7